

G. Ligozzi: Marija se prikazuje Francišku

Z VRTOV SV. FRANČIŠKA

Vsebinska 11.—12. številka: Posvetimo se brezmadežnemu Srcu Marijinemu 225. — >Brezmadežno spočetje sem< 226. — Jaslice in poezija sv. noči 227. — Sveta noč 230. — Delajmo jaslice! 230. — Frančiškanski župniki in Katoliška akcija 232. — Frančiškanska znanost 233. — Katekizem tretjega reda sv. Frančiška 235. — Človeško življenje 237. — Srce naše vere — sv. maša 238. — Naglavni grehi v pregovorih 239. — Najstarejša bratovščina sv. Antona Padovanskega pri oo. frančiškanih v Ljubljani (od 1660 do 1784) 240. — V večeru 241. — Kako se gibljejo tretjeredne skupščine 242. — >Cvetje< stopa v 60. leto 242. — Albanska mladenka 243. — Iz moje celice 245. — Očenaš 246. — Frančiškova mladina 248. — Naše sestre Marijine misijonarke 249. — Pax et bonum! 250. — Nove knjige 251. — In naj molijo za mrtve 252. — Nove knjige 252.

Celoletna naročnina 12 lir.

Posamezna številka 1.50 lir. Za Nez. Hrvatsko 40 kun. Izhaja mesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja frančiškanska provincija sv. Križa. Zastopnik dr. p. Stanko Marija Aljančič OFM, prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek OFM. — Uredništvo in upravništvo „Cvetja“, Ljubljana, Frančiškanski samostan. — Številka ček. računa 11.495.

Natisnila Ljudska tiskarna, Ljubljana (Jože Kramarič).

Rimsko serafinski koledar za l. 1942-XXI

November

1	N	VO. PO.	23. pob. n., Vsi svetniki	16	P	PO.	S. Neža Asiška dev., S. Gertruda
2	P	Čm. PO.**	Verne duše	17	T	Čm.	B. Salomea in Ivana d., S. Gregorij šk. (Molitve za rajne)
3	T	Čm.	B. Rajnerij sp.	18	S		Posvečenje bazil. ss. Apostolov
4	S		S. Karel Boromejski šk., Vital	19	Č	VO. PO.	S. Elizabeta vd., z. 3. r., S. Ponceijan
5	Č		Sv. Moči (relikvije), Emerik sp.	20	P		S. Feliks Valois sp.
6	P	Čm.	B. Marjeta vd.	21	S	VO.	Darovanje B. M. D.
7	S	Čm.	B. Helena Enselmina dev.	22	N		26. pob. n., S. Cecilija dm.
8	N		24. pob. n., Osmina Vseh svetn.	23	P		S. Klemen t. pm., S. Felicita m.
9	P		Posvečenje Lateranske bazil. sv. Odrešenika, S. Teodor m.	24	T		S. Janez od Križa, S. Krizogon
10	T		S. Andrej Av. sp., Trifon in t. m.	25	S	VO.	S. Katarina dm.
11	S		S. Martin šk., S. Mena muč.	26	Č	PO.	S. Leonard P. sp., S. Silvest. in P. m.
12	Č	Čm.	B. Gabriel in Jan., S. Martin I. pm.	27	P		B. Bernardin in Humil sp.
13	P	PO.	S. Didak sp.	28	S	PO.	S. Jakob Marški sp.
14	S	PO.	S. Jozafat Kunčevič šk.	29	N	PO.	1. adv. (izseljen.) n., S. Saturnin m.
15	N		25. pob. n., S. Albert V. šk. in c. uč.	30	P		S. Andrej apostol

December

1	T		Seraf. Vsi sveti, B. Anton Bonf. sp.	18	P		KV., Od dneva
2	S	Čm. PO.**	S. Babiana dm.	19	S		KV., Od dneva
3	Č		S. Frančišek Ksav. sp.	20	N		4. adventna nedelja
4	P		S. Peter Krizolog, S. Barbara dm.	21	P		S. Tomaž apostol
5	S	Čm.	B. Nikolaj Tavelič m., S. Saba	22	T		Od dneva
6	N		2. adv. n., S. Nikolaj šk.	23	S		B. Nikolaj Faktor sp.
7	P		S. Ambrozij šk. in c. uč.	24	Č		Sveti večer, Od dneva
8	T	VO. PO.	Brezmadežno spočetje B. M. D.	25	P	VO. PO.	Božič, Gospodovo rojstvo
9	S	PO.	B. Elizabeta in Delfina dev.	26	S		S. Štefan prvi mučenec
10	Č		B. Peter Sienski sp., S. M. I. km. pm.	27	N		Nedelja v božič. osmini, S. Janez apostol in evangelist
11	P		B. Hugolin sp., S. Damaz p.	28	P		N-dolžni otroci
12	S	PO.	Najdba sv. Frančiška	29	T		S. Tomaž šk.
13	N		3. adv. n., S. Lucija dm.	30	S		Spomin ned. v božič. osmini, B. Marjeta in Matija d.
14	P		B. Konrad in Bartol. sp.	31	Č		S. Silvester I. papež
15	T	PO.	Osmina Brezm. spočetja B. M. D.				
16	S		KV., S. Evzebij šk.				
17	Č		Od dneva				

Tebe Boga hvalimo!

Razlaga kratic: VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek. Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena. ** = PO. samo za pokojne.

Posvetimo se brezmadežnemu Srcu Marijinemu

Splošno znana je že napoved Marijina, ki se je leta 1917 šestkrat prikazala trem pastirkom v Fátimi na Portugalskem, da bo izbruhnila nova hujša vojska, če ljudje ne bodo nehali žaliti Gospoda Boga. Novo dobo miru in vse z mirom zvezane dobrine pa je obljubila, če se svet posveti njenemu brezmadežnemu Srcu.

Dne 31. oktobra letos je papež Pij XII. kot skupni oče velike krščanske družine, kot namestnik Onega, kateremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, posvetil brezmadežnemu Srcu Marijinemu ves svet — tudi nas.

Mi pa se moramo pridružiti tej posvetitvi in jo odkrito ter vdano ponoviti, da bomo tudi sebe osebno in vse naše občestvo posvetili brezmadežnemu Srcu in bomo tako bolj vredni obljub, ki jih je dala usmiljena Mati božja. Da bo naša posvetitev resnična in prava, učinkovita za vse naše zasebno in javno življenje, se moramo primerno temeljito pripraviti, da bodo naše duše sposobne sprejeti velike milosti — sadove te posvetitve.

V ta namen bomo opravili pobožnost peterih prvih sobot od januarja do maja prihodnjega leta, ob koncu šmarnc pa, 30. maja, se bodo vse župnije in cela škofija posvetile brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Pobožnost prvih sobot bomo združili z dosedanjo pobožnostjo prvih petkov. Ni treba drugega kakor da še v soboto po prvem petku prejmemo sv. obhajilo, molimo en del rožnega venca in tako četrť ure razmišljamo skrivnosti rožnega venca. Vse pa v namenu, da zadostimo Mariji za grdenje in kletve, s katerimi se tudi med nami nehvaležno žali.

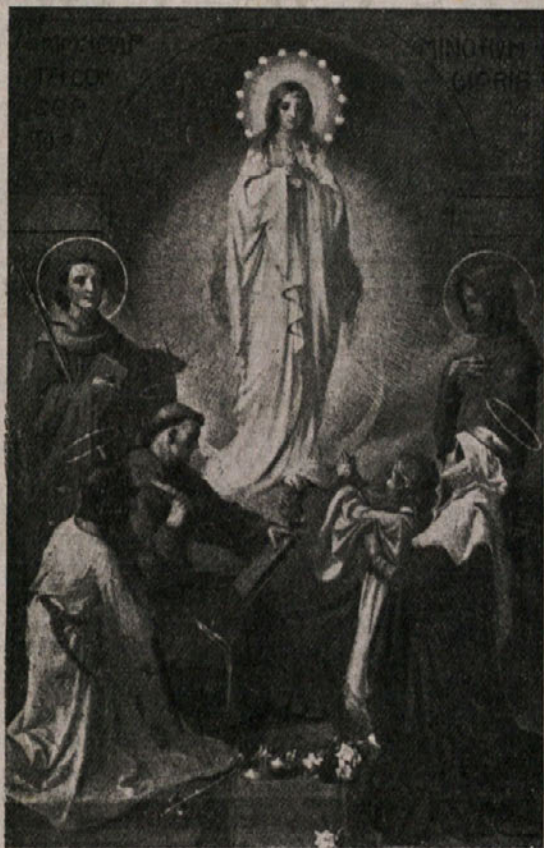
Vsa podrobnejša navodila bodo sledila v cerkvenih oznanilih in deloma v tisku.

Vse drage vernike ljubljanske škofije pozivam in prosim, da se udeležujejo pobožnosti peterih prvih sobot, da se tako duhovno dobro pripravimo za skupno posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu v trdnem upanju, da bo po Marijini priprošnji Bog izpolnil, kar je Marija obljubila, namreč da se bo spreobrnil veliki narod, ki trpi pod jarmom brezboštva, in da bo svetu podeljena doba miru — če bomo mi resno in dosledno storili, kar je pogoj za to: da se spreobrnemo in nehajmo Gospoda Boga žaliti.

Ljubljana, 5. decembra 1942.

† Gregorij Rožman,
škof.

„Brezmadežno spočetje sem“

Presrečna Bernardka, ki je smela v lurški duplini gledati prečudno lepo nebeško Gospo! Ze jo je tudi nekajkrat vprašala, kdo je in kako ji je ime. Na praznik Marijinega oznanjenja, ko se ji je spet prikazala, jo vpraša še enkrat. »Kakor vselej poprej,« pripoveduje Bernardka, »se mi je Gospa tudi zdaj nasmehnila, odgovorila pa mi ni. Ne vem zakaj, pa čutila sem v sebi pogum, da sem vprašanje ponovila. Gospa je tudi ponovila svoj smheljaj, pa molčala naprej. Ko sem jo v tretjič vprašala, se je pokazal na njenem obrazu izraz globoke ponižnosti. Sklenila je roke, jih dvignila na prsi, se proti nebu. Nato je roke polagoma spet razklenila, se nagnila proti meni in s tresočim glasom odgovorila: »Brezmadežno spočetje sem.«

Naša ljuba nebeška Mati je s to besedo sama potrdila vzvišeno resnico sv. vere, ki uči, da je bila preblažena Devica Marija že v prvem začetku svojega spočetja po posebni milosti vsemo-

gočnega Boga glede na zaslužnje Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta, slehernega madeža izvirnega greha obvarovana.

Od davnih dni leži nad Adamovimi otroki težak jarem; ves človeški rod ječi pod postavo: vse, kar se rodi Adamu do konca sveta, je od prvega začetka življenja, ko Bog ustvari dušo in jo s telesom združi, na duši umazano, omadeževano z očetovim, Adamovim, izvirnim grehom. Izgubljena je čast božjih otrok in pravica do nadnaravnega zveličanja.

Marija je bila rojena tako kakor drugi ljudje in zato je bila pod postavo izvirnega greha. Ker pa je od vekov izvoljena za mater Sinu božjega, Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta, je bila od postave izvzeta. »Ne boj se, Estera; ti ne boš umrla, zakaj ta postava je dana za vse, le zate ne.« (Est 15, 13.) Marijina duša je bila v tistem trenutku, ko je bila ustvarjena in s telesom združena, brez madeža; v slavo božjo vsa posvečena, prečudno sveta, vsa okrašena in prešinjena z milostjo božjo. Z Davidom, ki ga je Bog rešil iz velike stiske, hvali Marija Gospoda in dobroto njegovo: »Poveljučujem te, Gospod, ker si me sprejel, in nisi dal sovražnikom svojim, da bi se veselili nad menoj« (Ps 29, 1). Ni se veselil satan nad to izvoljeno ženo, ni se smel. Po tisti pretresljivi katastrofi v rajju je Bog napovedal boj grehu in je zmago obljubil ženi, materi Kristusovi, ki je kači glavo strla. Tudi le za trenutek ni smela biti pod sovražnikovo oblastjo. Z besedo Izaijevo govori Marija: »Močno se veselim v Gospodu, in moja duša se raduje v Bogu mojem, ker me je oblekel v oblačilo

zveličanja in me ogrnil z obleko pravičnosti kakor nevesto ozaljšano s svojo dragotino« (Iz 61, 11). Podoba je onega večno lepega Sonca, ki jo je odel z žarno sončno obleko največje lepote in krasote. »In prikazalo se je veliko znamenje na nebu: žena, s soncem obdana, in pod njenimi nogami mesec, in na njeni glavi venec iz dvanajstih zvezd« (Raz 12, 1). »Kakor lilija med trnjem, tako je prijateljica moja med hčerami,« govori sama večna Ljubezen (Vis. p. 2, 2). V skrivnosti brezmadežnega spočetja je Marija, kakor jo imenujemo v lavretanskih litanijah, resnično posoda duhovna, posoda časti vredna, posoda vse svetosti in roža skrivnostna. Po milosti božji brez vsakega madeža, popolnoma sveta, čistejša ko sonce. Do vrha napolnjena in ozaljšana z vsemi nadnaravnimi zakladi in dragocenostmi, bleščeče in prečudežno delo nebes in zemlje, narave in milosti, dopadenje in radost večnega mojstra sv. Duha, ki je Marija vsa sladko delo njegovo — po Kristusu in zanj.

Kapucinski brat kuhar, bl. Krišpin, je od mladih dni z otroško prisrčnostjo in ljubeznijo častil Marijo. Ni mu bilo še pet let, ko ga je mati na praznik Marijinega oznanjenja s seboj vzela v cerkev. Tam sta pokleknila pred Marijin oltar in mati mu je tako govorila: »Glej, otrok moj! Jezusova mati je tudi tvoja mati, njej te danes posvetim in izročim. Ljubi jo prisrčno, zaupaj vedno v njeno dobroto, in časti jo ko svojo kraljico.« Neizbrisljivo so ostale besede materine v otrokovi duši in Mariji nikoli ni rekel drugače ko: »Moja mati in kraljica.«

Imeniten gospod mu je nekoč daroval za njegov Marijin oltarček dve prelepi s svilu vezeni cvetlici. Neki nepridipravi pa so jih ukradli. Silno je bil žalosten, da so tatovi tako malo spoštovanja imeli do Marije. Naslednji dan je prižgal pred podobo svoje »matere in kraljice« dve sveči. Ko se je vrnil z vrta, sta tudi te izginili. Ni se mogel več zdržati, takole je potožil in rekel Mariji: »Lepa reč! Včeraj cvetice, danes sveče! Mati, ti si v resnici predobra. Nekega dne ti bodo še otroka vzeli iz naročja, in ti se ne boš upala ugovarjati. Da, da, povem ti, ponavljam ti, nazadnje ti bodo še tvojega otroka vzeli.«

Greh je že neštetikrat Mariji vzel Jezusa, ga bičal, ga s trnjevo krono ovenčal, ga križal, ga mrtvega Mariji v naročje dal. Brezmadežna, »ker je vse-mogočni Gospod s teboj, zato si tudi ti vse-mogočna v njem, po njem in pri njem« (sv. Bonav.). Pomagaj nam, da bomo iz vse duše sovražili — satana in greh!

P. HUGO:

Jaslice in poezija sv. noči

Jaslice so vsem znane. A kaj je poezija? Beseda sama, dasi latinska, oziroma grška, je tudi preprostemu ljudstvu že znana. Kar še nerojenemu pesniku srce spravi v tako razpoloženje, da bi mu najrajši dal duška v pesmi, če ne lastni pa tuji, to je poetično. Vsaj dvakrat v letu vsakega, če ima kaj pesniške žile ali ne, objame tako pesniško razpoloženje: sredi oživiljene narave in o božiču sredi svete noči. Na toplem pomladnem soncu, ki vsepovsod kliče novo življenje na dan, se tudi jesenski človek pomladi in vsaj mimogrede postane pesniško navdahnjen. Prav tako na sveto noč, kar je na prvi pogled čudno, ker je takrat narava na mrtvaškem odru. Zato je pa tudi poezija pomladi drugačna kot poezija svete noči. Spomladi se človek pomladi kot človek, na sveto noč pa kot kristjan. Spomladi mu sili pesem na jezik, na sveto noč pa himna — mogočna nabožna pesem. Celo versko izžetim in izsušenim srcem, ki jih navadna nabožna pesem pusti hladne, se zdi svetonočna himna miru kakor kapljanje hladečega balzama na skelečo rano. Kaj šele onim, ki verujejo v svetonočno skrivnost!

Glavno vlogo v poeziji svete noči igrajo jaslice. Jaslice so vidna duša svete noči, kakor je rojstvo Gospodovo njena nevidna duša. Brez jaslic bi sveta noč ne bila tako polna poezije, vsaj ne verska, kakor je. Ne tajim: tudi

lesketajoče in raznih sladkarij šibeče se božično drevesce dela sveto noč poetično. Stari in mladi se ga vesele: mladi zaradi prelestne lepote in sladkih sadov, stari zaradi spominov na nekdanje veselje, ki so ga užili ob njem. Toda kot prijetno občutje, ta poezija, ki veje iz božičnega drevesca, je bolj pomladna kot svetonočna, ki človeka pač sili, da bi zapel navadno pesem, ne pa angelske himne svetonočnega miru. Božično drevesce niti zdaleka tako nazorno ne predstavlja svetonočne skrivnosti — če jo sploh predstavlja — kot jaslice. Saj še danes ne vemo za gotovo, ali je božično drevesce poganskega ali protestantovskega ali katoliškega izvora. Eni menijo, da je potomec poganskega običaja. Pogan

so konec decembra in v začetku januarja praznovali 16 dnevni praznik prerogjenega dne, ki se začne v tem času daljšati. Nazorno so to s tem predstavljali, da so pred svoje hiše postavljali z lučkami okrašene smreke. — Drugi mislijo, da je oče božičnega drevesca Martin Luter. Po protestantovskih šolah uče otroke, da je Luter neko zimsko noč okrog božiča zamišljen korakal skozi mlad smrekov gozd proti domu. Na jasnem nebu je lesketalo nebroj svetlih zvezdic. Tako je moralo biti tisto blaženo noč, ko se je Kristus rodil, si je mislil in svetonočno čustvo ga je objelo. Da bi še svoji ženi in otrokom vtil tisto blaženo, poezije polno čustvo, si je na božič dal prinesiti smrekico in jo je postavil v kot. Namesto zvezdic, ki so se lesketale v ivju, so morale biti drobne lučke in pa umetno nakitje. To je bilo prvo božično drevesce. Resni prote-

stantovski zgodovinarji smatrajo to za legendo, ki je pa vsekako pripomogla k udomačenju božičnega drevesca med protestanti. — Nekateri katoliški zgodovinarji pa so zadnje čase začeli dokazovati, da je božično drevesce nekaj pristno katoliškega. Pognalo da je iz neke legende.

Ko se je Kristus rodil, pravi legenda, se je dotaknil nekega grma, ki je takoj vzcvetel. Pa ta katoliška razlaga je najmanj verjetna. Pojavila se je šele, ko si je božično drevesce začelo osvajati tudi katoliške domove in tega ni bilo več mogoče preprečiti, temveč se je bilo treba z njim kakor koli sprijazniti ter mu dati katoliško lice in ozadje. Zgodovinsko ozadje je omenjena legenda, katoliško lice pa nazorno predstavljeno drevo življenja, ki ga je drugi Adam Kristus vsadil v prej prekleto zemljo. Bodi kakor že, eno je gotovo: božično drevesce je slab nadomestek za božične jaslice. Njegov pomen je sicer lep: drevo življenja, polno skrivnostnih nadnaravnih darov, ki nam jih je Kristus prinesel. A ta pomen je previsok. Še odraščeni ne mislijo nanj ob božičnem drevescu. Otroci ga pa niti ne pojmiyo, če bi jim kdo tudi hotel dopovedati. Zato o kaki svetonočni verski poeziji, ki bi jim ob božičnem drevescu donela v dušo, ne more biti govora.

Nekaj čisto drugega so v tem oziru jaslice. Te nevidno svetonočno skrivnost tako nazorno izražajo, da jo mora vsak otrok razumeti. Kratke enostavne sklepe zna delati tudi otrok, ne pa dolgih in sestavljenih, kakor so potrebni za razumevanje božičnega drevesca. Le par besed od strani matere in otrok bo padel na kolena pred jaslice ter sklenil ročici k molitvi. Prva struna verske poezije svete noči bo zapela v njegovem srcu. In ker so ti prvi verski vtisi najmočnejši in najgloblji, se jek te strune ne bo nikoli popolnoma razgubil. Še v poznih, morda bogopozabnih letih, se mu bo vsaj na sveto noč ob pogledu na jaslice oglasilo iz globin, kakor potopljeni pravljlični zvon in mu bo budil domotožje po izgubljeni naravni in verski mladosti.

Noben primer ni znan, da bi bil kdo po božičnem drevescu dobil domotožje po veri otroških dni. Po otroškem raju, ki ga je nekoč sam užival ob božičnem drevescu, se pa vsakemu stoži, a ne po veri otroških dni, ker niso bili ožarjeni od jaslic. Pač pa je že marsikdo po svetonočnih prizorih ob jaslicah našel pot nazaj k Bogu in veri. Saj bi moral imeti z železom okovano srce, kogar bi ljubki prizori ob jaslicah ne ganili. Ni čuda, da sveta noč ali božično jutro tudi take potegne v cerkev, ki jih drugače leto in dan ni videti. Doli izza vrat kje stegujejo svoje vratove, ko se začne iz zakristije viti angelska procesija otrok proti jaslicam, skrivnostno pojoč: Sveta noč, blažena noč...

Ob tem prizoru, ožarjenem od otroških spominov, se začno tajati še tako ledena srca in marsikatero se popolnoma otaja. Vigred vere z vsem svojim cvetjem se mu zopet povrne.

Spričo tega je res obžalovanja vredno, da je iz mnogih katoliških družin božično drevesce izpodrinilo jaslice. Z njimi je iz dotičnih družin šla tudi svetonočna verska poezija v veliko škodo mladim in starim. Zato katoliške družine, ki vas še ni zastrupil moderni duh, ostanite pri jaslicah, ki so pristno katoliški pridelek, medtem ko imajo božično drevesce tudi judje in brezverci. Z njimi in po njih boste položili v srca svojih otrok verski magnet, ki ne bo nikoli popolnoma izgubil svoje moči. Potopili boste vanje zvon, ki bi vsaj vsako sveto noč skrivnostno zapel in jih vabil nazaj k veri in v cerkev, če se jima morda odtujijo. Vi pa, ki ste že zamenjali jaslice za božično drevo, nazaj z njimi! Ne rečem: Ven z božičnim drevesom. Imejte oboje! Nad jaslicami naj se dviga božično drevesce. Tako boste svojim malčkom napravili dvojno veselje: za nedolžna srca po jaslicah, za sladkosnedna usta po božičnem drevescu, sebi pa dvakrat poetično sveto noč: naravno in versko.

Sveta noč

Ta čudovita pesem je nastala na sveti večer 1818. Pri cerkvi sv. Nikolaja v bavarski vasi Oberndorf so se bile pokvarile orgle. Oberndorf je bil pokrit s snegom in daleč naokoli ni bilo človeka, ki bi znal orgle popraviti. Treba si je bilo torej pomagati s kako drugo glasbo za božično bogoslužje.

Organist Franc Gruber je razložil zadevo svojemu župniku Jožefu Mohru. Sprožil je misel, da bi mu kakšna nova pesem pomagala iz zadrege. Župnik Mohr je na ta predlog zložil to pristrčno pesmico »Sveta noč, blažena noč«. Gruber je takoj uglasbil napev zanjo in pri polnočnici so jo zapeli triglasno ob spremljanju kitare.

Ko pa je nekaj dni nato prišel s Tirolskega neki mojster popravljat orgle, mu je Gruber pokazal novo pesem. Bila mu je izredno všeč in odnesel jo je v Avstrijo k neki tirolski igralski družini, ki je hodila iz kraja v kraj in prirejala koncerte narodnih pesmi. Ta jo je tako razširila, da je bila kmalu znana po vsej Nemčiji, še preden je bila natisnjena.

Leta 1840. pa so jo natisnili v Lipskem kot »tirolsko narodno božično pesem«. Na svoji poti po Nemčiji je bila izgubila imeni pesnika in skladatelja. Imeli so jo že za narodno in zato ni nihče poskušal ugotoviti avtorja. Čez nekaj časa jo je pa harmoniziral za štiri glasove Mihael Haydn. Od takrat so jo začeli pripisovati njemu.

Šele pred kratkim je postala zgodba »Svete noči« splošno znana. Prvi so začeli raziskovati izvor te pesmi dvorni glasbeniki v Berlinu. Poznejša raziskovanja so zadevo pojasnila. Isto občutje je prevzelo župnika in organista. Nekateri celo mislijo, da brez božjega navdihnjenja skoro ni bilo mogoče zložiti besed in napeva take nesmrtné pesmi v nekaj urah.

Iz vasi Oberndorf na Bavarskem je prišla ta pesem v vsako najmanjšo in najoddaljenejšo krščansko vas. Zdaj se poje po vsem svetu.

Kjer koli se oglasi ta prelepa pesem, povsod zbudi tisoč dragih spominov na otroške dni, na okrašeno božično drevesce, na razsvetljene cerkve in domove. Zdi se, da iz te preproste pesmice in njenega mirnega, lepega napeva veje čar jaslic in božjega rojstva v njih. Našla je pot v srca vseh ljudi, saj jo vsako leto o božiču prepevajo v devetdesetih različnih jezikih.

Tudi mi Slovenci jo že dolgo poznamo, tako da jo imamo popolnoma za svojo. Saj ga ni Slovenca, ki bi je ne znal, in svetonočne maše si ne moremo misliti brez te pesmi. Vsi jo že težko čakamo, vsi jo bomo v sveti božični noči z veseljem zopet zapeli.

Delajmo jaslice!

Jaslice so najdragocenejši spomenik našega očeta sv. Frančiška. Saj je znana stvar, da jih je začel on, ubožec iz Assisija. Te dni bomo jaslice postavljali, samo s kakšnim namenom in v kakšnem duhu?

Jaslice so namenjene ljudem, ki so dobre volje. Marsikdo postavlja jaslice vsako leto le bolj iz navade. Otrokom sv. Frančiška naj bo postavljanje jaslic več kot sama navada. Jaslice naj bodo v tvojem domu priča resničnega krščanskega duha. Jaslice zahtevajo preprostih duš, ki so zmožne vneme za vse lepo in dobro, zahtevajo src, ki še niso izgubila pravega otroštva. Nihče ni za jaslice ne premlad ne prestar, nihče preveč učen, ne preveč neuk, nihče preveč imeniten in nihče preveč preprost, nihče premalo spreten ali preveč zaposlen. Ne gre za umetnost in ne za spretnost, gre le za globoko, verno razumevanje božične skrivnosti in le za malo dobre volje. Postavljanje jaslic je prazno igračkanje, ako ni poleg pravega duha.

Ne bo nam pomagano s čudovitimi jaslicami, kjer se pastirci res resnično pomikajo proti hlevčku in kjer voliček in osliček migata z glavo, kjer poleg jaslic šumljajo pravi slapovi in plavajo zlate ribice in kjer so prišle do veljave najnovejše pridobitve elektrotehnike — nič ni s tem pomagano, če teh jaslic ni postavilo pravo hotenje in če ne služijo pravemu namenu.

Pomen jaslic je vzvišen. Jaslice naj pomagajo, da se Kristus o vsakem božiču v nas znova rodi. Globoki smisel postavljanja jaslic je ravno ta, da pripravimo Kristusu jasli, bivališče v svojih srcih. Kdor te verske misli pri postavljanju jaslic nima, ustvarja samo iz svoje spretnosti igračo. Otroško veselo, bogoljubno srce naj postavlja jaslice, potem bo delo rodilo one sadove, ki jih je želel tisti, ki je jaslice v našem smislu prvi postavljaj — sv. Frančišek Sera-

finski. Ko bi bili mi vsi spet prav preprosto in otroško verni, tako otroško pobožni in tako zvezani z naravo kakor asiški ubožec, potem bi bile gotovo v vsaki družini za božič postavljene jaslice.

O človeku, ki sodi, da so jaslice kaj malo važne, za odraslega in resnega človeka celo nepotrebne, o takem človeku ne moremo reči, da je ohranil v svojem srcu otroško vernost, čeprav je na zunaj videti še tako dober kristjan.

Jaslice so oznanilo ljubezni. Pričajmo nam, da je Bog svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se nihče, ki vanj veruje, ne pogubi. Božji Sin je postal sin človekov, ki ob svojem prihodu na svet niti ni imel svoje strehe nad seboj in je prebil prve ure svojega zemskega življenja v siromašnem hlevu — vse to iz same ljubezni: Sama ljubezen do nas te rodi.

Jaslice so nam zato opomin k ljubezni do Boga in do bližnjega. Kako ne bi hvaležno ljubili Zveličarja, ki si je izbral tako borno življenje na svetu in tako strašno smrt, samo da bi nas odrešil? In kako se ne bi ob misli na trdosrčne Betlehemčane omeščalo naše srce, ko vidimo toliko revščine okoli sebe! Ali moremo najti kje zgovornejšo pobudo k ljubezni do bližnjega kakor v premišljevanju ob jaslicah?!

Jaslice so oznanilo miru. Angeli so ga oznanjali nad betlehemskimi pašniki: Mir ljudem na zemlji! Vsak božič se vesoljnemu krščanskemu svetu zbudi bolno domotožje po miru. Ker ljudje nočejo sprejeti blagovesti ljubezni, ne moremo

uživati blagoslova miru, ki ga svet ne more dati. Če bi povsod vladal notranji mir, bi zunanjeja nemira ne bilo.

Te misli naj vsakega navdajajo, ki bo delal in postavljaj božične jaslice. Misli so vzete iz lepe knjige g. prof. Nikolaja Kureta »Delajmo jaslice«. Zanimivo knjigo toplo priporočamo.

Francišskanski župniki in Katoliška akcija

Na enem zadnjih sestankov v Castelnuovo Fogliani so župniki frančiškanskega reda med drugimi vprašanji, ki se tičejo njihove pastirske službe, obravnavali tudi vprašanja, tičeča se Katoliške akcije, in določili pravce, ki tvorijo sedaj eno poglavje njihovih statutov. Ta navodila zaslužijo, da jih tudi širši krogi z odobravanjem sprejmó, in sleherni župnik jih lahko sprejme kot vzorec, po katerem naj se ravna. Zategadelj jih v celoti navajamo.

1. V vsaki frančiškanski župniji (ali ki jo upravljajo frančiškani), naj vzklijejo in cveto zveze Katoliške akcije, saj jih priporoča Cerkev in jih priznava čl. 43. konkordata med sv. stolico in Italijo, saj Katoliško akcijo terjajo nove potrebe naše dobe kot zakonito, potrebno, nenadomestljivo sodelovanje laikov pri apostolatu cerkvene hierarhije.

2. Župniki, vikarji in frančiškanski sodelavci naj čutijo živo in nujno dolžnost, gojiti in ljubiti Katoliško akcijo, ne le iz navedenih razlogov, ampak tudi ker docela ustreza duhu serafinskega Očeta in Ustanovitelja, ki je bil, kot ga pozdravlja Cerkev, vir catholicus et totus apostolicus.

Prav zaradi tega je Kristusov namestnik proglasil asiškega ubožca kot nebeškega zavetnika celotne Katoliške akcije in ga nedavno obenem s sv. Katarino Siensko proglasil za glavnega zavetnika Italije.

3. V naših teoloških studentatih naj se obenem s širšim obravnavanjem pastoralne teologije ustanovi stolica za Katoliško akcijo, da bodo mladi serafiki že v semenišču dobro preučili nje naravo, naloge in nujnost, o čemer govore papeške izjave, in da se bodo torej čutili prisiljene ljubiti Katoliško akcijo in delati zanjo, kadar, kolikor in kjer bodo prišli z njo v stik, službeno ali po povabilu prevzvišenih škofov ali dušebrižniškega klera in končno vselej kot duhovniki in pridigarji, v spovednici, na prižnici, izpred oltarja ali pri posebnih zveznih sestankih ali duhovnih vajah.

4. Župniki, vikarji in sodelavci naj bodo vedno na tekočem o vsem gibanju Katoliške akcije. V ta namen naj bodo naročeni na mesečnik *Assistente Ecclesiastico*, naj berejo liste in okrožnice, ki jih izdajajo osrednji odbori, naj se udeležujejo — kolikor je mogoče — študijskih in organizatornih dni in tednov; naj imajo pri rokah najboljše in zadnje priročnike.

5. Zveze Katoliške akcije naj se nasproti osrednjim, narodnim in škofijskim odborom zadrže disciplinirano, živo in dejavno.

Nikdo naj si po subjektivnih in individualnih kriterijih ne prilašča pravice, ustanavljati, voditi ali celo zatirati zveze Katoliške akcije, ampak naj vsakdo vselej upošteva splošna in posebna pravila, ki jih je izdala zakonita oblast, in njih navodila o organizaciji, ureditvi in apostolatu.

6. Nežnejša in marljivejša skrb naj bo posvečena mlajšim odsekom, upoštevajoč, da nas bodo ti odseki, če se bodo dobro razvijali, jutri oskrbeli z najboljšim gradivom za dejavne člane starejših odsekov.

7. V vsaki župniji naj župnik ustanovi urad in župnijski svet Katoliške akcije, katerega namen je vzporejati delo posameznih zvez, s tem da preprečuje križanje in nasprotovanje iniciativ, usmerjati skupno delo k tistim problemom, ki se tičejo katoličanov, ki pripadajo različnim organizacijam, proučevati vprašanja skupne dejavnosti katoličanov in njih skupne odgovornosti.

8. Prva naloga Katoliške akcije je krščansko oblikovanje udov, brez katerega je apostolat nemogoč. Župnik naj torej poživlja v udih življenje milosti, s tem da jih vzpodbuja k pogostemu prejemu svetih zakramentov, k molitvi, k odpovedi, k udeleževanju pri sestankih, cerkvenih shodih in duhovnih vajah, če le mogoče zaprtih.

9. Župnik naj pospešuje z vsemi silami versko izobrazbo udov, kakor predpisujejo in urejajo osrednji odbori. Ustanovi naj in pospešuje praznik krščanskega nauka, nagradne tekme v krščanskem nauku, na katere naj povabi vse župljane.

10. Župnik naj terja od udov marljivo udeleževanje pri rednih sestankih in naj skrbi, da bodo zapisniki, blagajniške knjige, kronike itd. v redu.

11. Katoliška akcija naj ne zatira ali ovira drugih družb, ki imajo za namen pobožnost, dobrotelost ali kak poseben apostolat, temveč naj bo do njih — naj bodo katere koli — v pristrčnih odnosih in naj skuša dobivati iz njihovih vrst najboljše ude.

12. Redovni predstojniki hiš, ki jim je priključena kaka župnija, naj bodo župnikovemu delu naklonjeni, zlasti kar se tiče KA, s tem da nastavljajo sposobne osebe, kjer je potreba, da po možnosti dajo na razpolago potrebne lokale, če jih župnija nima, da dajejo redovnikom, ki jim je naložena ta skrb, potrebno prostost, da bodo mogli po navodilih svete stolice izpolniti posebno nalogo kot duhovni voditelji in varuhi.

DR. P. HILARIN FELDER O. M. CAP. — ATOM:

Francišškanska znanost

Toliko strože so svarili pred njimi verski redovi. Ne oziraje se na menihe, ki niso študirali, beremo v najstarejših konstitucijah dominikancev: »Bratje naj ne študirajo paganskih filozofov, razen če samo katerikrat hitro vanje pogledajo. Nikar naj ne študirajo svetnih znanosti, razen če bi generalni magister ali generalni kapitelj za tega ali onega redovnika hotel napraviti kako izjemo. Vsi drugi pa, mladi kakor stari, smejo brati le bogoslovne knjige.« Videli smo, da so Frančišek in prvi frančiškani vsaj tako odločno odklanjali filozofijo in zdaj povsem razumemo, zakaj so zavzeli to stališče.

Toda kmalu se je pojavila na celi črti sprememba v korist Aristotela. Skušali so izločiti zmote, ki so se našle pri njem in pri njegovih razlagavcih in izkoristiti njihove velikanske duhovne proizvode za krščansko znanost. Znamenito je, da se je to zgodilo na frančiškanskih šolah v Oxfordu in Parizu prej, kakor kjer koli drugje. V Oxfordu je že od leta 1225 frančiškanski učenjak Robert Grosseteste stavil v službo bogoslovja ne samo jezikovne in naravoslovne, ampak tudi filozofske predmete. Njegov učenec Adam Marški je šel po isti poti dalje do Baconove dobe. Bacon, ki je prišel iz njihove šole, se ne obotavlja oba učenika staviti na stran Aristotela in Avičene in priznava, da tudi sam hodi le »po onih čudovitih potih«, po katerih sta onadva hodila.

Podobna sprememba se je pojavila tudi v pariški frančiškanski šoli od leta 1231, ko ji je stopil na čelo veliki stari mojster Aleksander Haleški. Kot prvi izmed vseh sumistov (pisateljev celotnega bogoslovja) je uvedel vse spise Stagirita (Aristotela) v bogoslovno književnost, uporabljal na nešteti mestih razmišljanje filozofa (Aristotela) in njegovih razlagavcev Avičene in Averoesa za krščansko dogmo (versko resnico), popravljal krive nazore in odkrival varljive sklepe arabskih porokov. Vso silo Aristotelove dialektike (nauk o pravilnem mišljenju) je podredil bogoslovnemu raziskovanju z jasnim spoznanjem, da bo sholastika po Aristotelu naravnost ogromno napredovala. Tako je odprl

prihajajočim velikanom duha Albertu, Tomažu, Bonaventuri in Duns Skotu pot, po kateri so stopali do svojih nesmrtnih zmag. Njegov učenec in naslednik Janez Rupelski (umrl 1245) je šel že tako daleč, da je v javni pridigi še vedno trajajoči boj proti Aristotelu in njegovi filozofiji ne samo grajal, ampak izjavil, da izhaja naravnost od satana. Sklicujoč se na neko mesto v sv. pismu razlaga: »Nobenega kovača ni bilo v celi deželi izraelski; Filistejci so prepovedali izvrševanje tega rokodelstva iz strahu, da bi si Hebrejci mogli izdelovati meče in sulice. Kovači so magistri (učeniki) filozofije. Le glejte, kako dvigajo svoje neuklonljive in nepremagljive ugovore, ki bistrijo duha kakor meč; glejte, kako daleč zadenejo njihovi dokazi, podobni svetečim se sulicam. Zato satan vse uporabljaj, da bi onemogočil študij filozofije, on pač noče, da bi verni kristjani imeli bistrega duha.«

Po zgledu obeh generalnih študijev v Oxfordu in Parizu je bila filozofija pred generalatom Krescencija Jesiškega (1244—1247) vpeljana tudi v druge redovne študije. Angel Klarinski izrecno trdi, da so pod Krescencijem prišle »egiptovske nadloge slabih Aristotelovih umetnosti« nad red. Tedaj je poleg drugih prestopkov Vodila dobilo premoč »ono nenasitno hrepenenje po znanosti«, ki se trudi za vsako ceno »vpeljati svetne znanosti in ustanoviti celo vrsto šol za te predmete«. Posebno v italijanskih provincijah je bilo mnogo bratov, ki »so zanemarjali molitev, dajali prednost nečimrni in nerodovitni znanosti Aristotela pred božjo modrostjo, ki so silno želeli slišati nauk o naravoslovnih vedah in dialektiki in navdušeno pomnoževali študije zanje«. Takrat je opozicija spiritualov proti posvetnemu študiju že nastopila z vso silo. Dobivala je v naslednjem času vedno ostrejša oblika in povzročila končno kot mogočen faktor poleg drugega, da so se gorečniki dokončno ločili od reda.

Spirituali starejše dobe so obžalovali le prekomeren študij filozofije in študij sploh, ki se je vršil na račun pobožnosti in duha molitve. Tako poudarja redovni general Janez Parmski (1247—1257) zelo odločno, da stavba reda počiva na dveh opornih zidovih, na kreposti in znanosti. Obžaluje le (s tem namigava na dialektično obravnavanje bogoslovnih resnic), da so zid znanosti sezidali bolj ko do neba visok, zid kreposti pa napravili mnogo prenizek. Peter Janez Olivij (umrl 1297) prav tako obžaluje preveliko poudarjanje svetne znanosti, vendar priznava, da se njen študij da združiti s frančiškanskim idealom, v kolikor svetna znanost služi bogoslovju in ne ugasi duha molitve.

Poznejši, skrajni spirituali pa, posebno Angel Klarinski in Ubertin Kazalski, so modroslovni študij sploh obsodili s pretvezo, da ga v Frančiškovih časih sploh še ni bilo. Pozabili so popolnoma, da so medtem razmere postale povsem druge, grška svetovna modrost je bila prekvašena po krščanski veri, opirajoč se na Aristotelovo filozofijo se je cerkvena znanost naravnost čudovito povzdignila. Najbolj prosvitljeni in najbolj sveti možje so se posvetili sholastiki, katere si brez Aristotela skoraj ne moremo misliti. Cerkev je čuvala sholastično znanost kot punčico svojega očesa, in Frančišek sam, najpokornejši sin Cerkve, bi bil izjavil, da nanjo pristane glede na spremenjene razmere. Le spirituali so se krčevito v tem, kakor v drugih vprašanjih, držali svoje skrajne strogosti, pustili so, da je bolj in bolj hiral študij bogoslovja in apostolat, uprli so se proti redu, papežu in Cerkvi in so vzeli konec zaradi svoje prenapetosti (1317—1318).

**Naročniki! Naročnina „Cvetja“ za leto 1943 stane 15 Lir.
Stari naročniki, poravnajte naročnino! Pridobivajte nove
naročnike!**

Katekizem tretjega reda sv. Frančiška

4. poglavje.

Sprejem novincev.

36. Ali je treba čutiti verski poklic, da vstopiš v tretji red?

Ne. Če hočeš postati ud tretjega reda, ti ni treba čutiti verskega poklica; zadostuje, da imaš lastnosti, ki jih zahtevajo pravila in da gojiš željo po krščanski popolnosti.

37. Ali je potrebno včlaniti se v bratovščino tretjega reda, če hočeš postati tretjerednik?

Ne. Če to terja potreba, si lahko pripuščen kot osamljen tretjerednik. Pač pa mora tak tretjerednik po sprejemu prestati enoleten noviciat in potem čimprej napraviti obljube.

38. Kako se mora vesti osamljen tretjerednik?

Tretjerednik, ki iz kakega važnega vzroka ne more vstopiti v tretjeredno bratovščino, mora zavestno skrbeti, da si bo prisvojil in izpolnjeval predpise pravil in da se bo kar največ mogoče držal v stiku z redom. Zakaj osamljen tretjerednik še ne pomeni nemarnega in neodvisnega uda.

39. Ali je koristno pripadati tretjeredni bratovščini?

Da. Včlanjenje v redno bratovščino prinaša velike koristi, bodisi kar se tiče duhovnega pouka in napredka, bodisi kar se tiče privilegijev in odpustkov, ki so jih deležni udje, ki prisostvujejo mesečnim shodom.

40. Kaj ti je storiti, da postaneš ud tretjega reda?

Oseba, ki bi se rada včlanila, se mora obrniti na krajevnega voditelja tretjega reda ali na njegovega namestnika in če mu je všeč, prosilec lahko takoj vstopi v postulat, ki traja do dne, ki ga določi voditelj za sprejem ali preobleko.

41. Kako se izvrši sprejem?

Sprejem v tretji red se izvrši na ta način: Na določen dan se postulant predstavi duhovniku, ki ima potrebna pooblastila, in reče: »Častiti oče, ponižno Vas prosim za obleko spokornega tretjega reda, da bom v njej laže dosegel večno zveličanje.« Nato postulant prejme od duhovnika obleko, vrv in prižgano svečo.

42. Kaj pomeni obleka?

Spokorna obleka, ki je z njo tretjerednik odet, pomeni, da mora sleči starega človeka z njegovimi deli in obleči novega človeka, »ki je v pravici in svetosti resnice ustvarjen po božji podobi«.

43. Kaj ponazarja vrv?

Vrv ponazarja sveto čistost, ki jo mora tretjerednik ohraniti »s tem, da v zatira čutno strast, da bo krepost zdržnosti in čistosti v njem prebivala«.

44. Kaj pomeni prižgana sveča?

Pomeni luč Kristusovo, ki jo tretjeredniku posreduje serafska oblika življenja, »da odmrl svetu živi za Boga, ogibajoč se del teme«.

45. Kaj predpisujejo pravila glede obleke?

Pravila pravijo: »Tisti, ki so bili sprejeti v red, naj nosijo, kakor je na-

vada, mali škapulir in pas, ako pa tega ne bodo nosili, naj izgube redu podeljene dobrote in pravice.«

46. Kaj je pripomniti k temu predpisu?

Prvič, da tretjerednik nikoli ne sme odložiti škapulirja in pasu, in drugič, da tisti, ki ju brez zadostnega razloga ne nosi, izgubi dobrote in pravice reda.

47. Kaj je reči o nošnji velike tretjeredniške obleke?

Veliko obleko ali tuniko iz rjave volne lahko tretjeredniki vidno nosijo samo ob mesečnih članskih shodih in nekaterih cerkvenih slovesnostih, namreč pri procesijah, romanjih, skupnih obhajilih in pogrebih, če se jih udje udeležijo skupno. Prav tako so tretjeredniki lahko oblečeni v veliko obleko ob času njih smrti in pokopa.

48. Kaj pravijo pravila o noviciatu?

Pravila pravijo samo, da »kdor vstopi v tretji red, bodi moški bodi ženska, naj bo eno leto v poskušnji (noviciatu)«. Da bo obljava veljavna, mora biti leto noviciata dopolnjeno do zadnjega dne, na drugi strani pa se rok noviciata ne sme brez konca zavlačevati.

49. Ali tretjeredniki v noviciatu uživajo kaj dobrot reda?

Da. Novinci so deležni vseh redovnih privilegijev, če izpolnjujejo obveznosti, zlasti kar zadeva nošnjo obleke.

50. Kaj naj novinec stori, če ga obide skušnjava, da bi red zapustil?

Prosi naj Boga za milost vztrajnosti in, če je potrebno, naj skušnjava razodene voditelju.

51. Ali naj novinec hrepeni po milosti obljube?

Da. Novinec mora čutiti vročo željo, da se bo s tretjeredniško obljubo daroval Bogu. Obenem se mora truditi, da bo te milosti vreden: s pobožno molitvijo in resno pripravo ter z zvestobo in izpolnjevanjem pravil.

5. poglavje.

Članska obljava.

52. Kaj pravijo pravila o članski obljubi?

Pravila pravijo, da naj se novinci po enoletni poskušnji »zavežejo z obljubo, da bodo spolnjevali božje zapovedi, da bodo pokorni besedam svete Cerkve in da bodo zadoščevali, ako bi se kaj pregrešili v tem, kar so obljubili«.

53. Kako se napravi obljava?

Po obredniku novinec, oblečen v veliko redovno obleko ali da vsaj vidno nosi škapulir in pas, poklekne pred oltarjem ob duhovnikovih nogah in s sklenjenimi rokami izgovarja besedilo obljube.

54. Kako se to besedilo glasi?

To besedilo se glasi: »Jaz, I., obljubim vpričo Boga vsemogočnega, v čast brezmadežni blaženi Devici Mariji, blaženemu očetu Frančišku in vsem svetnikom, da bom ves čas svojega življenja spolnjeval božje zapovedi in vodilo tretjega reda, ustanovljeno od istega blaženega Frančiška, po uredbi, potrjeni od papeža Nikolaja IV. in Leona XIII., ter po volji predstojnikovi zadostoval za prestopke, storjene zoper isto vodilo.«

55. Ali je tretjeredna obljava svet obred?

Da. Sveta je sama v sebi in po učinkih. Zaradi tega jo spremljajo sveti obredi, zato se vrši vpričo vsemogočnega Boga, v čast brezmadežni Devici Mariji, blaženemu očetu Frančišku in vsem svetnikom.

56. Kakšna je ta obljava po svoji naravi?

Tretjeredna obljava po svoji naravi ni zaobljava, ampak navadna obljava — a obljava, ki ji daje sprejem Cerkve in zvestoba lastni dani besedi resnično obvezno moč.

57. Za kako dolgo se tretjerednik zaveže?

Obveže se za vse življenje, saj reče: »Obljubim, da bom ves čas svojega življenja spolnjeval vodilo tretjega reda.«

58. Ali je komu kdaj dovoljeno zapustiti tretji red?

Tretji red more zapustiti tisti, ki vstopa v verski red ali kongregacijo. Oseba, ki zapusti tretji red iz kakršnega koli drugega vzroka, ne greši, pač pa izgubi mnogo milosti in sredstev posvečenja.

59. Kako je mogoče ohraniti redu zvestobo?

Sredstva so tale: Temeljito poznanje pravil in koristi, ki jih nudi red, globoka vdanost sv. Frančišku, goreča želja po popolnosti in natančno izpolnjevanje predpisov pravil.

60. Kaj je prvo, kar tretjeredniki obljubijo v svoji objubi?

Obljubijo spolnjevati božje zapovedi in ubogati Cerkev. S to objubo se še tesneje zavežejo služiti Bogu, ne sklenejo pa nobene nove obveznosti.

61. Kaj je drugo, kar tretjeredniki obljubijo?

Obljubijo spolnjevati vodilo tretjega reda, ki ga je ustanovil blaženi oče Frančišek. To vodilo pa nima značaja strogih predpisov, temveč zgolj usmerja, zato rej ne veže pod grehom.

62. Kaj je tretje, kar tretjeredniki obljubijo?

Obljubijo po volji predstojnikovi zadostovati za prestopke, storjene zoper vodilo.

63. Kakšna nagrada je obljubljena zvestim tretjerednikom?

Duhovnik, ki je sprejel tretjerednikovo objubo, odgovori: »Ako boš to spolnjeval, ti v božjem imenu obljubim večno življenje.« Te besede vsebujejo veliko tolažbo za vsakega pravega otroka sv. Frančiška.

64. Ali more tretjerednik prestopiti iz ene redovne bratovščine v drugo?

Da. S pristankom pristojnih voditeljev to lahko stori. S tem v zvezi je treba pripomniti, da je tretjerednik deležen odpustkov in da more prejeti vseljno odvezo tudi v kaki drugi bratovščini.

Človeško življenje

Vipavska narodna pesem.

*Oj, kako ti, človek, na svetu živiš,
kjer nobene ure gotove ni!
Zakaj imaš take želje
uživat posvetno veselje!*

*Kdor uživa radosti tega sveta,
saj se gotovo enkrat kesa,
oj, če ne na tem že sveti!
Enkrat bo treba umreti.*

*Prej ga imajo radi ljudje.
Kadar umrje, z njim onkraj hite.
Zvonovi mu milo pojo,
ker ga k pogrebu neso.*

*Tamkaj ga denejo v črno zemljo.
Zdaj pa vsi kmalu od njega gredo.
Oh, ti, ki so ga najbolj ljubili,
kmalu bodo nanj pozabili.*

*Zdaj vsi skupaj domov gredo,
tamkaj pijejo ino jedo.
in nihče se ne vpraša:
»Kdaj bo pa sveta maša?«*

*Oh, človek krasi se z obleko lepo,
kakor polje z rožo, travo.
Pa človek popade okoli,
kakor tam roža na polji.*

*Danes je še korajžen, vesel,
jutri pa bode že v zemlji gnil.
Človeško življenje pač mine,
tako kakor dim v zrak izgine.*

*Zdaj pa premisli, človek, ta svet,
ki je tako močno goljufav in slep!
Tako se bo s tabo zgodilo,
vse bo nate pozabilo.*

Srce naše vere — sv. maša

Prinesi svoj dar!

K sv. maši ne smemo priti praznih rok. Sv. maša je daritev. Darovati se pravi dati. S svojim darom priznamo najvišjo, splošno in popolno lastninsko pravico nad vsem stvarstvom. Donos daru postane izpoved vere in služba božja. To je tako resnično, da po prepričanju vseh stoletij ni nobenega govora o službi božji brez daru.

Pri službi božji prvih kristjanov je bila to samoumevnost. Verniki so prinesli k skupnemu daritvenemu obhodu svoje darove k oltarju, kruh in vino ter druge darove. Od teh darov je bilo nekaj določeno za službo božjo, ostalo pa so porabili za potrebe cerkve, za uboge in za vzdrževanje duhovnika. Nihče ni prišel k službi božji praznih rok. Vse je živelo od oltarja. Tako globoko je bilo v apostolskih časih in dolgo pozneje prepričanje. Verniki, ki se zbirajo k službi božji, tvorijo daritveno skupnost. In skupno darovati se pravi skupno eden drugemu dajati.

Sv. Ciprijan graja bogatine, ki pridejo k sv. maši brez daru in pri obhajilu vzamejo delež siromaku. To je znamenje, da so vsi prinašali darove in je tudi znamenje, da je bilo že takrat tako, kot je danes: siromaki podpirajo in vzdržujejo cerkve, siromaki jih zidajo, bogatini pa stojijo ob strani in v tem oziru uživajo žulje siromakov.

Daritvenega obhoda zdaj ni več. Navade se menjajo, duh pa ostane. Duh službe božje je nespremenljiv. Cerkev pošlje zdaj med sv. mašo, navadno med darovanjem med vernike človeka, ki pobira darove za cerkvene potrebe. Čudno, večina vernikov njegovo puščico prezre. Nič ne pomislijo, da mora biti cerkvena stavba vzdrževana, da je treba mnogo popravila, da cerkveno perilo stane, da se cerkveni paramenti obrabijo in jih je treba nadomestiti z novimi. Razsvetljava ni zastoj in pride ob mesecu račun za elektriko kot v vsako drugo hišo, samo da mnogo večji, ker se v cerkvi več elektrike porabi. Sveče, ki gore na oltarjih, je treba plačati. Snaženje cerkve prinese nove stroške. Poravnati je treba račune za zavarovalnino. Pri večji cerkvi je treba zdrževati nekaj ljudi, ki stalno skrbijo za red in za snago v cerkvi. Na vse to morajo verniki misliti in vsako nedeljo vsaj nekaj prispevati za kritje vseh teh raznih stroškov. Tega bi se morali privaditi. Skušnja uči, da v onih krajih in deželah, kjer verniki redno podpirajo cerkev, da je v onih krajih veliko več ljubezni do sv. maše in mnogo več spoštovanja do duhovnikov. Za kar ljudje žrtvujejo, to tudi cenijo. Pri vsaki cerkveni zbirki morajo vsi verniki sodelovati in sicer z veseljem in po svojih zmožnostih. Kako moremo prisostvovati daritvi, pa ne hoteti darovati?! Kako moremo spadati k daritveni skupnosti, pa darovanje čutiti kot breme? Kako moremo praznih rok priti k sv. maši!

Pomen daru, ki ga prineseš.

Dar zastopa osebo. Če komu kaj dam, podarim, mu pokažem s tem svojo ljubezen, podarim mu svoje srce, sebe samega. V darilu se človek samega sebe daje. Tako je torej dar simbol lastne osebe: pri darovanju hočemo samega sebe predati, izročiti Bogu.

Pazimo na pomen daritvenega daru: kruha in vina. Kruh pomeni delo, človeške žulje in njegov znoj. Vino je podoba trpljenja — grozdje se v stiskalnici stiska! V kruhu darujemo torej svoje delo, v vinu pa svoje trpljenje — delo in trpljenje vsega tedna prinesemo v nedeljo na oltar. Delo in trpljenje sta glavna vsebina našega življenja. V kruhu in vinu darujemo vse svoje življenje

in samega sebe vsega. Ker pa kruh in vino za daritev preskrbi duhovnik sam, moraš ti pri službi božji nekaj žrtvovati, darovati v drugi najpreprostejši obliki, da položiš majhen denar v nabiralnik za cerkvene potrebe. Kdor na to nikdar ne misli, ne misli prav.

Pri darovanju pride misel skupnosti do veljave: vsak daruje nekaj od svojega, kar je osebno izbral, in prinese na oltar, kjer darujejo vsi skupaj. Ti darovi se porabijo za Kristusa samega — za hostije, za evharistijo, porabijo se za Kristusovo glavo — za duhovnika, za Kristusove noge — za uboge. Darovanje je veliko delo skupnosti in v njem leži najgloblji pomen: k sv. maši pridejo posamezni ljudje, toda med službo božjo zrastejo skupaj v skrivnostno telo Kristusovo. Ta misel skupnosti je poudarjena pri sv. maši sedme nedelje po binkoštih, »da bo, kar so posamezni darovali v slavo Tvojega veličastva, vsem koristilo k zveličanju«.

V darovanju je še en pomen vključen: kristjan je prinesel v dar kruh in vino in pri daritvenem obedu, pri sv. obhajilu je prejel isti kruh nazaj, toda izpremenjen v Kristusovo Telo in Kri. Ali razumemo pomen? Namesto sebe daruje človek kruh in vino: naraven človek pride k daritvi, božji, v Kristusa izpremenjen se mora človek vrniti. Tu se uresniči beseda sv. Pavla: »Ne živim jaz, temveč Kristus živi v meni«. Daritveni obhod, darovanje in daritveni obed kažeta očitno, da po sv. Evharistiji postanemo deležni božanstva Kristusovega.

Dar, ki ga spustiš v nedeljo v nabiralnik med sv. mašo, te naj vsega tega opomni!

I. Č.: Naglavni grehi v pregovorih

Napuh. — Napuh spravlja v nesrečo. Ošabnež je kakor petelin na gnoju. Prevzetnost in bahanje se sama tepeta. Prevzetnost in napuh ne vesta, kako se služi kruh. Prevzetnost je črv bogastva. Kdor je prevzet, je tudi neokreten.

Lakomnost. — Lakomnost je človeku dostikrat v potrato. Lakomnik ima velike oči, pa majhen želodec. Lakomnik in požeruh drug za drugim tečeta. Lakomnik ima oči pri pogači. Lakomnik bi lastnega brata prodal. Kdor je skop, vse le k sebi stiska. Kdor je v življenju skop, temu bodo psi izkopali grob.

Nečistost. — Čistemu je vse čisto. Nedolžna sraga se ne posuši, v nebesa puhti. Kdor se meša med otrobe, ga svinje pojedjo. Kdor se mnogo okoli ženstva plazi, se mu bere na obrazi. Kdor hodi za muho, ga pripelje do gnoja.

Nevoščljivost. — Nevoščljivost nikoli ne miruje. Nevoščljivec bi rad blagor drugemu z očmi uničil. Vrag je povsod nevoščljivost stresel. Ko bi nevoščljivost gorela, bi ne bilo treba nič drv na svetu.

Požrešnost. — Pijanec ima tri lastnosti: moder je, močan in bogat. Pijanec ne loči meseca od sonca. Pijanec pravi mački botra. Pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne. Pijanec žabe vika. V kupi se jih je več utopilo, kakor v morju potonilo. Kdor veliko pije, ga kmalu zvije. Kjer je žena pijanka, gre povodenj skozi hišo.

Jeza. — Jezo kuha, da bi gade z njo troval. Kjer je veliko jeze, krega in prepira, rada vera in ljubezen umira.

Lenoba. — Lenoba je mati vseh pregreh. — Lenoba — gnusoba. Lenoba je gniloba. Lenoba je vragova mreža. Lenoba je vsega hudega mati. Lenoba je vseh grdob grdoba. Lenuha dan straši. Lenuh sam sebi čas krade. Kjer je lenoba in postavanje, tamkaj je blizu hudo dejanje. Ko gredo kure na gredo, se lenuh loti dela.

Najstarejša bratovščina sv. Antona Padovanskega pri oo. frančiškanih v Ljubljani (1660—1784)

Ob priliki letošnje pobožnosti 13 torkov v čast sv. Antonu Padovanskemu mi je prišla v roke zajemljiva 210 paginiranih strani obsegajoča in v domače rjavo usnje vezana knjižica 16° formata ljubljanske frančiškanske knjižnice. Tiskana je v nemščini »zu München bey Johann Wilhelm Schell Anno 1666«. Isto letnico nosi tudi kronogram v latinskem delu imenitnega naslova:

DeLICIAE / orbis /
thaVMatVrgl / Oder / Dess
Glorwürdigen Heiligen /
ANTONII / von Padua /
Geistlichen Wollusten / zu
dessen hochlöblichen Bru-
derschafft bey denen PP.
FRANCISCA / NERNREG.
OBSERV. / zu Laybach /
... CUM FACULTATE
SUPERIORUM.

Knjižica je signirana: 10746, 23 f 21. — Pisatelj je neimenovan, je pa verjetno redovnik-frančiškan, kar kaže tudi omemba dovoljenja redovnega predstojništva za tisk. Posvečena je grofu Wolfu Engelbrehtu Turjaškemu, go-

spodu kočevskemu, šumberškemu in žužemberškemu, maršalu vojvodine Kranjske in Slovenske marke in deželnemu glavarju itd. ter visoke Bratovščine sv. Antona Padovanskega glavnega mesta Ljubljane prvemu izvoljenemu «Rectori Magnifico».

Knjižica vsebuje posvetilo (epistola dedicatoria) grofu Wolfu Engelbrehtu, izvleček iz ustanovitvene bule papeža Aleksandra VII. o odpustkih in milostih bratovščine, mali oficij, tedenske molitve in litanije v čast sv. Antonu, spomin njegove smrti (transitus), razlago rezponzorija sv. Bonaventure, devetdnevnico ali pobožnost 9 torkov z 9 molitvami v čast sv. Antonu, vprašanja in odgovore iz njegovega življenja, zarotovanja proti kugi in še razne druge molitve v njegovo čast.

Devetdnevnic sv. Antona ali pobožnost 9 torkov je obstojala iz sv. maše, obhajila in obiska oltarja sv. Antona ob devetero zaporednih torkih. Za vsak dan pobožnosti ima knjižica navedene posebne molitve.

Iz posvetila Volfu E. Turjaškemu (epistola dedicatoria, str. 7—9), kjer se pisatelj skromno skriva pod kolektivnim imenom bratovščine same, doznamo, da je bil grof velik častilec sv. Antona ter je celo njemu na čast na svoje stroške sezidal kapelo, katero je dal bogato, dragoceno in razkošno okrasiti. V nekoliko pretiravaočem slogu svojega časa pisec postavlja lepoto kapele nad kraljevo palačo in prestola Salomonovega. Okolnost, da je svetnik dobil po darežljivosti deželnega glavarja grofa Turjaškega v Ljubljani lastno svetišče, je mnogo pripomogla k širjenju njegovega češčenja tako v mestu kakor na deželi, »dà, svetnika samega, ki je prej v tem glavnem mestu stal kot luč pod mernikom, je postavilo na svetilnik, da sedaj sveti vsem in v Vam podložni vojvodini«.

Letnica postavitve kapele sv. Antona Padovanskega ni v knjižici nikjer omenjena, našli smo jo pa v najdragocenejšem rokopisu za našo domačo zgodovino, ki ga hrani ljubljanska frančiškanska knjižnica. Ogromni rokopis, ki ga je po skrbnosti bivšega knjižničarja p. dr. Angelika Tomince lepo in solidno vezal naš samostanski knjigovez mojster fr. Generoz Majhenič in je shranjen v posebej narejeni šatulji, in ga je v celoti spisal lastnoročno Maver Fajdiga OFM, obsega 1209 paginiranih strani + 21 strani nepaginiranega kazala, kateremu sledi še 2 strani dolg »Pro memoria« dogodkov v provinciji od leta 1783—1817. Rokopisni foliant nosi naslov: BOSNIA SERAPHICA seu Chronologico-Historica descriptio PROVINCIAE BOSNAE, dein BOSNAE CROATIAE, Nunc PROVINCIAE S. CRUCIS CROATIAE CARNIOLIAE ORDINIS MINORUM S. FRANCISCI strictioris observantiae nuncupatae in tres partes divisa... congesta a P. MAURO FAIDIGA ejusdem Ordinis et Provinciae Alumno. Anno 1777. — Rokopis je torej ravno za 111 let starejši od zgoraj omenjene knjižice.

Za historiat bratovščine sv. Antona je rokopis še posebno važen, kajti v njem najdemo podatke, ki popolnoma potrjujejo verodostojnost navedb naše knjižice, deloma jo pa dopolnjujejo. V VII. poglavju (str. 328) govori namreč avtor »De Confraternitatibus« in drugih pobožnostih v frančiškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani ter tu omenja najprej bratovščino Karmelske Matere Božje (328—332), pod paragrafom II. bratovščino sv. Antona Padovanskega (str. 332—334), nato nadbratovščino pasu sv. Frančiška Asiškega (str. 334—344) in končno še pobožnost Križevega pota in nekatere druge (str. 344—352).

Inko:

V večeru

*Nebo je jasno nad menoj,
nebo večerno; zvezd nebnoj
miglja...*

*Potočka valčki mi pojo
in vetrček v obraz ljubo
pihlja,*

*Se ptiček v grmu oglasi
in v daljne kraje misel mi
hili...*

*Čez morja širna v daljo gre;
brez Jezusa tam ljudstvo še
živi.*

*Srce mi tjakaj hrepeni...
To željo mi izpolni — Ti,
o Bog!...*

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Ljubljana. Oktobrski mesečni shod smo imeli tudi letos pri Sv. Frančišku v Šiški, kot že nekaj let sem. Prišlo nam je že kar v navado, da se enkrat na leto poklonimo svojemu sv. očetu Frančišku v njegovi veličastni cerkvi. Zopet je sv. oče Frančišek videl okoli sebe zbrane vse svoje otroke ljubljanske tretjeredne skupščine. Pridružila se je tudi šišenska, želeli bi si tudi ono z Viča, pa je menda preveč od rok.

Cerkveni govor je imel ob tej priliki msgr. Matija Skrbec, ki je razvijal misel, kako je sv. Frančišek kazal najglobljo vdanost do svete Cerkve in do sv. očeta. V tem naj svojega očeta otroci posnemajo zlasti v naših dneh. — Slovesnost je povzdignilo mogočno ljudsko petje, posebej pa še semeniške litanije, ki so jih navdušeno in ubrano prepevali naši mladi patri iz Ljubljane.

Ljubljana. Zadnje nedeljo meseca oktobra smo imeli zopet slovesen sprejem novih udov. Naše število se je zopet pomnožilo, lahko bi se bilo še bolj, če bi stari tretjeredniki kazali, in pokazali malo več apostolskega duha in bi sistematično pridobivali novih udov. Letos bi bili to lahko storili, če bi bili tu pa tam ponudili dobrim, sposobnim ljudem drobno knjižico »Ob ti-

hi uri«, ki je izšla meseca oktobra nalašč za one, ki mislijo stopiti v tretji red svetega Frančiška. S to knjižico bomo agitirali za nove zdaj v zimskih mesecih, ko bo več časa. Meseca februarja imamo zopet slovesen sprejem.

Višnja gora. Imeli smo zopet vizitacijo naše tretjeredne skupščine. Pri nas je vse v redu, ker gospod župnik polaga veliko skrb na tretji red, samo malo premalo mož pristopa. Pa v teh resnih časih se bodo tudi moške zresnili. Praznik patrone tretjega reda sv. Elizabete smo slovesno obhajali. Imeli smo svojo sv. mašo in sprejem novih članov.

Stična. Zadnje nedeljo novembra nas je obiskal p. vizitator, da nas je zopet malo okračil. Pa saj skušamo biti dobri, samo premalo nas je. Vsak si je priskrbel knjižico »Ob tihi uri« in vsak tretjerednik bo skušal z njo pridobiti enega novega člana. Posebej bomo vzeti na piko naše moške. Saj bo uspelo!

Stična. V samostanu belih menihov se nahaja zdaj okoli 30 duhovnikov, ki so zasedli stiški Nazaret. Ob priliki vizitacije farne tretjeredne skupščine je bila v samostanu obnovljena mariborska tretjeredna skupščina duhovnikov. Ta skupščina je svoj čas v lavantinski škofiji zelo lepo in uspešno delovala. Njen prednik dekan Franc Gomilšek je prevzel zopet vodstvo. Vsi gospodje tretjeredniki so se pridružili, nekaj pa je bilo na novo sprejetih. P. vizitator je imel za duhovnike poseben nagovor, ki mu je sledil praktičen razgovor o tretjem redu.

„Cvetje“ stopa v 60. leto

Častljivo postaja naše »Cvetje«. Z novim letom bomo pričeli izdajati 60. letnik. Naše tretjeredno glasilo je torej najstarejši slovenski nabožni mesečnik. Naročniki — tretjeredniki, kaj boste dali svojemu glasilu za 60 letni jubilej? Hvaležnost, ljubezen in zvestoba! Vse troje boste pokazali, ako boste za jubilej pridobili »Cvetju« novih naročnikov. Zadržite takoj z delom! »Cvetje« bo stalo za leto 1943 samo 15 lir. O jubileju bomo pisali bolj obširno v prvi številki jubilejnega leta.

Zaradi oviranega prometa nekateri še niste mogli poravnati naročnine za tekoče leto. Naredite to kmalu! Če ne morete drugače, pa preko župnega urada. Preč. župne urade prosimo, da nam greste na roko.

SOTRUDNIKOM IN NAROČNIKOM ŽELITA VESEL BOŽIČ

uredništvo in uprava »Cvetje«.

8. Lela v stiski.

Naslednjega dne je morala Lela k bolni sorodnici, mladi vdovi, kateri je mož pred kratkim umrl. Obema črvičkoma, otrokoma bolnice, je najbrž trda predla; Bog ve, ali se je sploh kdo zanju zmenil. Lela je spravila najpotrebnejše v vrečo iz kozjih dlak, si jo privezala na hrbet in nastopila daljno pot. Opraviti je morala dobro delo, zato je ni skrbel topli dež, ki je padal kar naprej. Njena tenka obleka je bila kmalu premočena, da se je še bolj prijemala života in jo pri hoji ovirala. Albanski pa taka stvar ni nič. Njeno telo je utrjeno in enako lahko prenese dobro in slabo vreme, vročino in mraz, kaj šele nekaj dežja.

Hiša sorodnice je ležala na drugi strani reke Fandi in Lela je morala reko prebresti. Ko je prišla do brega, je meni nič tebi nič stopila v vodo in bila kmalu na drugi strani. Voda ni bila globoka, segala ji je samo do kolkov.

V hiši vdove je jokajoča otroka potolažila in pokrepčala z dobrotami iz svoje vreče in obljubila, da kmalu spet pride. Potem pa je hitela proti domu, kajti čas je naglo bežal in že se je večerilo.

Deževalo je kakor v potokih. Ko je Lela spet prišla do brega, je s strahom opazila, da je voda medtem narasla vsaj za čevelj in da je kalna, ker je s seboj nosila prst. Skozi valove so se premetavala drevesa, veje in korenine.

Za hip se je pri brodu ustavila in premišljevala. Naj se obrnem? Ne! Hitro se je odločila, stopila v vodo in jo začela bresti. Dolgo obleko si je dvignila in si jo privezala za pas. Voda ji je od kraja segala do kolen, potem do pasu, nazadnje do prsi in še ni bila niti na sredi. Treba je bilo napeti vse sile; tako je tudi storila, se z vso močjo uprla v drveče valove, z nogami pa tipala po zanesljivi stopnji. Šlo je počasi naprej. Pribredla je do srede reke, že je bila še naprej, najtežje je bilo premagano. Tedaj pa priplava proti nji dolgo, debelo drevo. Z največjo gibčnostjo je napela vse sile in se mu izmuznila, ni pa mogla preprečiti, da je ne bi oplazilo in to tako nesrečno, da ji je pretrgalo pas. Jasno je spoznala veliko nevarnost in naglo prijela za rob obleke, ki ji je zdrsnila dol. Voda pa je bila še urnejša, kajti že je pograbila platno, se vanj ujela, ga napihnila, se s strašno močjo vanj uprla in mladenko polegnila s seboj. Samo dvakrat je z nogami še dotipala dno, potem pa jo je voda podrla. Le enkrat se je Lela mogla ozreti na nasprotni breg. Nikjer nobenega človeka! Samo razpadajoči zidovi požgane kule Pala Gioka in nad njimi pošastno temno ogrodje so gledali skozi temo semkaj, kakor da se ji škodoželjno posmejujejo. — Toneča mladenka je zavpila, bil je zategnjen smrtni krik, da je šlo skozi ušesa. Nato so jo pograbili valovi, vode so jo pokopale v svojem mokrem grobu. —

Pal Gioka je sedel v svojem zaklonišču, kadal cigareto in zamišljeno strmel za belimi oblaki. Mislil je na Lelo, živo jo je videl pred seboj, kakor jo je gledal gori na cerkvenem dvoru in potem zadnjikrat pri plesu golobice, ko je odhajal tako tesno mimo nje, da je kar čutil njen dih, utrip njenega srca. Ena stvar mu je postala jasna: Ljubi to mladenko, temu spoznanju pa je sledilo še eno: Postati mora njegova kot žena ali pa kot ljubica!

Hoče si Lelo priboriti in napovedati vojsko vsemu svetu, če ga bo pri tem oviral. Ko bo njegova, bo morda še sam spet postal dober. — Toda rod, pa Dod in Mark, mrka zagrizenca! In še nekaj: Ali ne prepoveduje tudi stari rodovni običaj ženitev v istem rodu?

Ali kaj, kdo bi se menil za ljudi! Saj noče njih, ampak eno samo, Cvetlico! — Kdo pa ga more siliti, da ostane član tega rodu? Ali ni nikjer na vsem širnem svetu prostorčka, kjer bi se naselil s svojo srečo in se še zmenil ne bi za vso nevoljo in sovraštvo, ki ga obdaja tu?

Ta fant z zagrenjenim, zastrupljenim življenjem, izprijen kakor potuhnjena in vedno na skok pripravljena roparska zver, je doslej samo z zobmi škripal, sovražil, zavidal. Ljubezni do kakršnega koli človeka prav za prav še nikoli ni občutil. Ženska v njegovo življenje še ni stopila nikoli; če pa je nanjo kdaj mislil, jo je samo preziral. Zdaj pa se je kakor vihar zgrnila nanj presilna ljubezen in naenkrat je bil voljan, da se ji vda kakor drugi vsakdanji ljudje, zaradi nje bi pogazil svojo bodočnost, pozabil svoje načrte, svoj divji ponos bi uklonil pod njen nečastni jarem.

Doslej je sanjal samo o moči in oblasti, kako bi se prikopal do obeh in si ju zavaroval. Ljudi je hotel teptati in nad njimi vihteti bič svoje volje, dokler se ne bi pod njim krivil. Vladati je hotel, brezpogojno, neomejeno in brezobzirno, porušiti je hotel vse, kar bi mu zapiralo pot. Velik je hotel postati kakor njegov oče — oh ne, večji, mnogo večji, ves svet pa naj bi mu bil zgolj lestva, po kateri bi se sam vzpenjal kvišku. Zdaj pa samo to misli, samo za tem stremi, da bi si osvojil to mladenko! Z divjo kretnjo je stisnjene pesti pritisnil na razburjene prsi.

Krik — visok — pronicav!

Pal skoči pokonci in se požene skozi vrata.

Zunaj se ustavi. Njegovo ostro oko skuša prodreti temo, pa ničesar ne vidi. Napne ušesa, morda bo slišal še kak klic, a nič se ne zgane — noč molči. Zdi pa se mu, da je krik prišel od reke sem. Kaj, če tamkaj komu grozi nevarnost? V vodi? — Nekaj naglih korakov in že je na bregu, gleda in posluša. Nič! Pač, tamle doli plava nekaj belega. Steče po bregu in kmalu je vstric bele maroge v vodi. Še bolj napne oči — obleka je. — Tedaj se iznad yala pokaže blede lice in težka, črna kita. — Ženska! — Vrže se v besneče valove, s krepkimi rokami priplava do ženske, zagradi mrtvo ali nezavestno in ji sname obleko z veje, ki se je zataknila nanjo in jo držala nad vodo. Prinese žensko na breg, hiti z njo v koč in ji postelje na tleh pri ognju. Vzame butaro suhega dračja in ga vrže v žerjavico, ki je že skoraj ugasnila. Visoko se požene svetli plamen, Pal pa se obrne, da pogleda svoji rešenki v obraz.

Nič ne krikne, pač pa mu okameni srce in lasje mu stopijo pokonci. — Vrže ga nazaj in z na hrbet umaknjenimi rokami se ujame za mrzli zid, sicer bi se zrušil na tla. Kar čuti, kako se mu izmikajo tla pod nogami in vsa koča pleše okoli njega. Ta ženska, ki jo je potegnil iz vode in jo prinesel semkaj — je Lela — njegova Lela — a mrtva!

Pal Gioka težko sope, srce mu divje razbija in oči mu izstopijo, ko bulji v dekle. Ali pa morda vidi prikazen? Je morda le hudobna vila, ki se igra z njim in njegovo bolečino? Rad bi planil k nji, rad bi predrago truplo objel, poljubil in poleg njega še sam umrl, zadržuje pa ga čisto veličastvo smrti.

(Se bo nadaljevalo.)

P. Hadrijan dr. Kokolj — 60 letnik. Dne 4. novembra je dovršil svojo šestdesetletnico življenja p. Hadrijan dr. Kokolj O. F. M. Sedmi križ si je naložil na junaška ramena na Viču, kjer zdaj deluje. Ko je pred šestdesetimi leti prihajal sv. Martin v Haloze mošt krščevat, so pri Kokoljevih kupili malega Frančka. Na to ime je bil p. Hadrijan krščen v farni cerkvi sv. Barbare. Z 18 leti je stopil v frančiškanski red, kjer je dokončal svoje študije, ki so ga pripeljale do oltarja 25. julija 1907. Po novi maši so ga določili, da bo poučeval serafinsko mladino na domači gimnaziji, zato so ga poslali v Freiburg, kjer se je usposobil za profesorja in kjer je doktoriral iz filozofije. Še pred svetovno vojno je prišel na prijazno Kostanjevico k šoli. Ko se je med vojno preselila gimnazija v Kamnik, je šel p. Hadrijan z njo. Poučeval pa je le nekaj mesecev, ko je bil poklican v službo vojaškega kurata. Po svetovni vojni se je vrnil k šoli, kjer je ostal, dokler ni bila privatna frančiškanska gimnazija opuščena. Poleg šole je opravljал razne službe v samostanu: bil je večkrat gvardijan v Kamniku, pozneje v Ljubljani in nazadnje je vršil službo samostanskega predstojnika pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Bil je večkrat definator in zaupali so mu tudi odgovorno službo provincialnega procuratorja. K jubileju naše čestitke!

P. Janez Kapistran Ferlin — zlati redovni jubilar. Na ameriških Brezjah v Lemontu obhaja 30. dec. letošnjega leta svoj zlati redovni jubilej p. Kapistran Ferlin O. F. M. Ko je bil v domovini, je pasel ovce v Pazinu in na Sveti Gori, kjer je po svetovni vojni pozidal zasilno cerkev. V Ameriki je znan kot sograditelj Lemonta in kot izvrsten čebelar. Vsa slovenska Amerika ga pozna kot srečnega človeka, ki je nesel kraljico preko morja. Pa ne pravo kraljico, temveč ko je odhajal preko oceana, je vzel s seboj matico kranjskih čebel, ki jo narod imenuje kraljico. — Tako imajo zdaj na ameriških Brezjah med od kranjskih čebel. O tem slovesnem prenosu je bil spisan cel roman. —

P. Kapistran je bil rojen pred 72 leti v Zagradcu. V Ameriki deluje že 20 let. Kot slišimo, je še zdrav in korajžen. Bog ga podpiraj in ohranjaj!

Mladec dvajsetega stoletja.

Minile so počitnice. Kmalu se bo začela šola.

Boris se bo vrnil. Težko ga pričakujem. Prišel bo — zdrav, naužit planinskega sonca in zdravega, svežega zraka. Čudim se, kako da se tako dolgo ni vrnil v Ljubljano. Včeraj pa sem prejel dopisnico: »Jutri pridem! Zdrav! Tvoj Boris.«

Kratko sporočilo, toda veselo.

Bližala se je ura njegovega prihoda. Odšel sem na postajo in čakal, mislil in pričakoval. Komaj prispe vlak, stopi iz predzadnjega voza — Boris. Ves nasmejan, preprost, v sivorjavih dokolenkah, s planinskim jopičem za nahrbtnikom in gologlav. Že od daleč sva se pozdravljala.

»Kako si svečan danes!

Z nasmehom sva si stisnila roki in krenila proti izhodu.

Neka prikupna, resna veselost mu je odsevala z obraza. Fant devetnajstih let, prežet življenjske sile, v cvetu mladosti, sivo-modrih oči, svetlokostanjevih kodrov, ponosen — a skromen! Oči vseh so se upirale vanj in občudovale lepoto, privlačnost, ki mu jo je izoblikoval Stvarnik. A v vsej tej lepoti je bil skromen, preprost. Odsev notranje sreče, svetega miru po trdih bojih in po težkih preizkušnjah, odsev čiste duše mi žari na obrazu. Kolika skladnost duše z zunanostjo.

»Ivan, letos se ne bom vpisal v šolo?«

»Zakaj ne? Boris!«

»Zakaj me vprašuješ? Raduj se z menoj! Oblekel bom meniško haljo! Kaj misliš: mi bo pristajala?«

Nisem odgovoril. Vedel sem, da je z bojaznijo čakal trenutka, ko bo smel obleči sveto obleko Frančiškovega sina.

»Veseliva se, Boris! Moja duša se raduje v Bogu...«

»Boris! Stopiva v cerkev in zahvaliva Gospoda za milost moči, ki ti jo je v vsej obilnosti podelil, da boš sledil Njemu, ki je obložen s križem.«

Nekaj minut pristrčnega razgovora z Njim, ki deli, komur hoče in kolikor hoče... Vsakemu pa po zasluženju...

Ko sva prestopila vrata samostana in prišla na samostanski vrt, sva šla in sedla pred rožnimi gredicami na klop. Govorila sva dolgo. Menila sva se o dogodkih, ki sva jih preživela daljši narazen, se v njih vedno spominjala Nevidnega, ki naju je vezal v ljubezni, in tudi v bodočnost sva zrla. Duša se je razodela duši. In vsa jasna, čista duša mladega Kristusovega borca, v vsej neoskrupjenosti srca se mi je razkrila. Kot v nov svet duhovnosti sem se zazrl in občudoval delovanje milosti božje, ki veje, kjer hoče. — Naj se čudim sedaj vsem, ki so ga opazovali. Saj sem skoraj sam zrl vanj z občudovanjem. Ko plamen mu je žarel obraz in njegove oči je prežarjala silna svetloba, ki jo je nosil v sebi. Nek poseben žar mi je govoril o duši s čudovitim življenjem. Kakor da se hoče povzpeti nad to varljivo sedanost, se predati objemu večnostnih načel, in v sebi nosi zlat pečat navdušenega, neustrašenega, a dobrega borca in viteza Kristusovega. Vse predaleč je zanj, kar je zemeljsko, umazano, minljivo. Za kar skrbe otroci tega sveta, on tega ne mara! Ne mara vsakdanjosti, ne površnosti in malenkosti, ampak — cel hoče biti Kristusov, Kristusov vedno. Toliko dvomov si je že rešil in postavljen cilj čiste duše mu je blizu. — O, s koliko varnostjo tvega njegova duša polet v višave!

K zažonu se je nagibalo sonce, ko sva se poslovila.

Zvečer pa sem bral, bral pri odprtem oknu, skozi katero je lahna nočna sapica prinašala vonj jesenskih cvetov.

»V zarje novega poslanstva.« Tako se je glasila naslovna stran novega dnevnika. Vse je spalo. Jaz pa sem mislil na prijatelja in slavil Njega, ki je ustvaril ta večer tako lep in ki tako skrivnostno vodi duše do ciljev, ki jih je vsakomur sam določil. Vse neskončno bogostno sreče in veselja, boli in prestanega trpljenja mladca Kristusovega čutim v teh vrsticah.

8. sept. — Rojstvo Device M.

»... Sklep je dozorel. Vsako nihanje je izključeno. Živeti hočem po evangeliju, ker le po njem bo svet našel pravo resnico — Njega, ki je mir, Sreča in večno Življenje... Kdaj bo prišel dan, ko bom pustil vse in šel za njim, ki je živel po evangeliju, za Frančiškom, ki je prenovil svet, Po evangeliju, ki edini rešuje. V odgovedi, v samopremagovanju — ki sta vir vse tihe sreče srca... Moje oči so žarele v veselju, podil sem se s sončnimi žarki, pogovarjal sem se z drevesi, bil sem srečen, bil sem zopet otrok, mlad, vesel, razposajen in — srečen. Zunaj divja veter. On besni z vso svojo močjo, z vsemi silami podira in ne pozna ne meja, ne gora, ki bi ga ustavile. Jaz pa se veselim, veselim in drhtim — postal bom redovnik.«

O presladke, nezabne urice čistega veselja, s katerim naju je obogatil Večni ta večer...

Tam daleč nekje pa čutim pomlad...

G. PAPINI — I. Č.:

Očenaš

Odlomek iz dela Kristusova zgodovina.

Apostoli so prosili Jezusa, da bi jih učil moliti.

Povedal je njim in vsem, naj molijo kratko in skrivaj. Zadovoljni niso bili z molitvami, ki so jih priporočali mlačni in knjižni duhovniki v templju. Hoteli so imeti svojo posebno molitev, ki bo znanilka onih, ki hodijo za Jezusom.

Jezus je na gori prvokrat učil očenaš. To je edina molitev, ki jo je Jezus priporočil; najenostavnejša molitev na svetu. To je najgloblja molitev, ki se dviga iz človeških in božjih domov. Molitev brez literature, brez teologije, brez objestnosti in klečeplastva, najlepša izmed vseh molitev. A čeprav je očenaš enostaven, ga vsi ne razumejo. Stoletno ponavljanje, mehanično ponavljanje z jezikom in ustnicami, tisočletno formalno, obredno, nepazljivo, indiferentno ponavljanje ga je spremenilo skoraj v zlogovno formulo, ki je izgubila svoj prvotni in intimni smisel. Kdor ga danes bere, besedo za besedo, kot nov tekst, ki mu je prišel prvič pred oči, ne bo našel v njem obredne banalnosti in bo spoznal njegov pravi pomen.

Oče naš: od tebe smo torej izšli in ti nas ljubiš kot otroke; od tebe ne pride nobeno zlo.

Kateri si v nebesih: na onem kraju, katerega postavljamo nasproti zemlji, v sferi, ki je nasprotna materiji, torej v duhu, pa tudi v najmanjšem, a večnem delu duha — v naši duši.

Posvečeno bodi tvoje ime: nismo dolžni, da te častimo samo z besedami, temveč da postanemo vredni tebe, da se ti približamo s čim večjo ljubeznijo. Kajti ti nisi maščevalec, Gospod bitk, temveč Oče, ki uči, da je blagor v miru.

Pridi k nam tvoje kraljestvo: nebeško kraljestvo, kraljestvo duha in ljubezni, kraljestvo evangelija.

Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji: tvoj zakon dobrote in popolnosti naj zavlada v duhu in materiji, v vsem vidnem in nevidnem svetu.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh, ker materija našega telesa, potrebna opore duha, potrebuje vsak dan nekaj tvarine, da se ohranja. Ne prosimo bogastva, pogubonosne ovire, temveč le ono malo, kar nam omogoča življenje. Človek ne živi samo od kruha, toda brez tega kosa kruha bi se duša, ki živi v telesu, ne mogla nikakor hraniti z drugimi stvarmi, ki so dragocenejše kot kruh.

Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom. Odpusti nam, da tudi mi odpustimo drugim. Ti si naš večni in neskončni upnik. Nikoli se ti ne bomo mogli oddolžiti. A pomisli, da je nam zaradi naše borne narave težje odpustiti samo en dolg, samo enemu izmed naših dolžnikov, kakor je tebi mogoče izbrisati iz spomina vse, kar ti mi dolgujemo.

Ne vpelji nas v skušnjavo. Slabotni smo, še vedno podvrženi poltenosti, na tem svetu, ki se nam včasih zdi tako lep in nas vabi k vsem mehkužnostim nezvestobe. Pomagaj nam, da naša izpreobrnitev ne bo pretežka in ne odlašaj našega prihoda v kraljestvo.

Temveč reši nas hudega. Ti, ki si v nebesih, ki si duh in imaš moč nad hudim, nad uporno in sovražno materijo, ki nas obdaja od vseh strani in katere se ne moremo vsak trenutek rešiti, ti satanov protivnik, negacija materije, pomagaj nam. V tej zmagi nad hudim — hudim, ki vedno znova klije, ker ne bo premagano, dokler ga vsi ne premagajo — je naša veličina; ta zmaga bo pa prej prišla, če nam pomagaš kot zaveznik.

S to prošnjo za pomoč očenaš neha. V njem se ne nahaja zoprno laskanje vzhodnih molitev, prepolnih čenčavih hval in pretiravanj, o katerih meniš, da jih je znašel pes, ki s svojo pasjo dušo časti gospodarja, ker mu dovoljuje, da živi in žre; in ne najdeš tožne in žalobne prošnje psalmista, ki prosi Boga za vso pomoč, in sicer pogosteje za časno nego duhovno, in toži, če žetev ni dobro obrodila, če ga someščani ne spoštujejo, in kliče grom in strelo nad sovražnike, katerih ne more sam premagati.

Tu je edina hvala beseda Oče. Hvala, ki je obenem obveza, znak ljubezni. Od tega Očeta iščemo le malo kruha, pripravljeni, da si ga prislužimo z delom, ker je tudi oznanjanje kraljestva potrebno delo — in prosimo dalje ono in isto odpuščanje, ki ga dajemo svojim sovražnikom; naposled prosimo močno zaščito v borbi proti hudemu, skupnemu sovražniku vseh, neprobojnemu zidu, ki nam brani vhod v kraljestvo.

Kdor kliče Oče naš, ni prevzeten in se tudi ne ponižuje. Govori svojemu očetu intimno, zaupno in mirno kakor sebi enakemu, prepričan je o njegovi ljubezni in ve, da Oče ne potrebuje dolgih govorov, da spozna njegove želje. »Vaš oče,« pravi Jezus, »ve, česar potrebujete, preden ga prosite.« Tudi je najlepša molitev vsakdanje spominjanje na to, kar nam manjka, da bomo slični Bogu.

T Franciškovna mladina T

Poročilo malih in srednjih križarjev in klaric v Ljubljani

Morda se kdo sprašuje, kaj je z nami križarji in klaricami, ker se v Cvetju nič ne oglašamo. Pa res naj nikdo ne misli, da nas ni, ali da se nič ne gibljemo. Zato se danes malo oglašamo.

Srednja skupina klaric je imela 29. septembra skromen, a lep sprejem. Sv. mašo in obred sprejema je imel preč. p. Krizostom, ki nas je tudi z lepo, samo njemu lastno besedo spodbujal, naj zvesto sledimo našemu velikemu vzorniku sv. Frančišku in sv. Klari. Bilo pa nas je sprejetih kar 22 dobrih deklet. Do danes pa je naša skupina narastla že na 30 deklet.

Srednja skupina križarjev pa je imela 16. novembra slovesen sprejem skupaj z višjo skupino v kapeli Serafinskega kolegija. Sprejetih je bilo okoli 16 fantov. Mnogi dijaki se sprejema niso mogli udeležiti, ker še niso prišli v Ljubljano.

Dne 22. novembra pa smo mi mali križarji in klarice slovesno stopali pred veliki oltar, kjer smo imeli ob štirih popoldne lep sprejem. Po slovesnih litanijah Matere božje je preč. p. Krizostom v izbranih besedah govoril našim dušam, naj bomo nežne cvetke Frančiškovega vrta. Naj bomo vedno rdeče rože prave ljubezni božje. V srehi nosimo vedno bele lilije srčne čistosti. In v besedi in v dejanju bodimo modre vijolice prave ponižnosti, kakor je bil vedno naš oče Frančišek in sv. Klara. Sprejetih je bilo 45 fantov in 24 deklic. Drugi križarji in klarice pa še čakajo, da tudi oni ob svojem času posvete svoje duše Frančiškovi zvezi.

Vsa Frančiškova mladina pridno zahaja k tedenskim sestankom, na katerih molimo, pojem, poslušamo lepe nauke, tu in tam pa imamo tudi kino in lutkovno gledališče. Pripravljamo tudi lepe igrice, ki jih bomo v božičnih dneh igrali v frančiškanski dvorani.

Veliki Frančiškovi križarji — Ljubljana. Občni zbor 20. nov. je pokazal naše delo v prošlem letu. Z veseljem ugotavljamo, da je naša skupina v celoti obstala v hudi preizkušnji, ki je bila letos pretresla našo načelnost v boju proti komunizmu. To je treba poudariti v prvi vrsti! Niti eden se ni izneveril.

Skupina višješolcev šteje zdaj 50 članov. Eden je v jeseni stopil v red sv. Frančiška in se zdaj nahaja v Novem mestu v noviciatu.

16. nov. smo imeli slovesen sprejem kapeli serafinskega kolegija. Obred je izvršil stolni kanonik dr. Kraljič. — Vsak prvi petek smo šli skupno k sv. obhajilu. — Delo so si delili krožki: misijonski, pevski, dramski, šahovski, dostojnostni, glasbeni in knjižnica. Najbolj delaven je bil pevski krožek pod vodstvom br. Kanizija. Krožek je deloval tudi v počitnicah in smo se naučili mnogo cerkvenih in svetnih pesmi. — Dramatski krožek je poleg nekaj privatnih prireditev nastopil tudi za javnost »Vražji mostom« in s »Kovačevim študentom«. — Šahovski krožek je priredil uspešen turnir. — Velik prirastek je imela knjižnica: 350 knjig. — Tudi glasbeniki so se znatno udeleževali v svojem krožku. — Priredili smo tudi tekmo iz vseh strok. Prišla je mnogo navdušenja. — Kar je bilo križarjev o počitnicah doma, smo opravili zaprte duhovne vaje pri oo. jezuitih.

V nedeljo 5. julija se je vsa Frančiškova mladina posvetila presv. Srcu Jezusovemu: pobudo za to je dal naš odsek. Posvetitev je izvršil ustanovitelj slovenske Frančiškove mladine p. gvardijan Krizostom.

Sestankov je bilo v preteklem letu 35. Spored je bil pester. Glavna točka je bil govor p. voditelja. Tudi fantje sami smo predavali o raznih predmetih. Na piko smo vzeli predvsem komunizem.

Pogled nazaj kaže res dosti opravljenega dela, pogled naprej še več neopravljenega.

Na obnem zboru smo naredili načrt, ki se že izvaja in ki se bo še vedno dopolnjeval. Volje je dosti, pa tudi dela, za katero smo zgrabili ob strani in v smislu Katoli-

ške akcije. Katoliška akcija, naše razmerje do nje in sodelovanje z njo so vprašanja, ki jih moramo letos rešiti in se odločiti. — O novicah in delu bomo sproti poročali.

NAŠE SESTRE **MARIJINE** MISIJONARKE

O. STANKO Marija:

Služabnica božja m. Marija od Trpljenja, ustanoviteljica frančiškank misijonark Marijinih

Zvesto je svojemu prokuratorju pri tem težkem delu stal ob strani novi p. general Alojzij iz Parme. Bila je posrečena misel, ki jo je sprožil že p. general Bernardin, da sta za svojo idejo pridobila velikega prijatelja frančiškanskega reda Leona XIII., ki je bil sam tretjerednik. Veliki papež se je zavedal ogromnega pomena, ki ga more imeti za sv. Cerkev enotno delo okrog enega poglavarja združenega in po istih smernicah delujočega, po vsem svetu razširjenega mogočnega reda, ki je obenem združeval okrog sebe celo vrsto moških in ženskih redovnih družb in kongregacij. Predvidevajoč nevarno socialno krizo, kateri se je bližala človeška družba s hitrimi koraki, je želel imeti v zopet enotnem frančiškanskem redu organizirano silo, ki bi nevarnost obvladala kakor jo je že s tolikim uspehom v XIII. stoletju. Generalni kapitelj je takrat volil generala še za 12 let, sredi generalata, t. j. po šestih letih, je moral biti pa sklican generalni zbor, ki je ponovno izvolil generalnega prokuratorja in definitorje, ter razpravljal tudi o važnih redovnih zadevah. Ko se je približala ta doba, je smatral Leon XIII. trenutek za ugoden in je 1895 generalnemu zboru, ki je zasedal v Mariji Angelski v Assisiju, imenoval za predsednika kardinala Maurija, dominikanca. Zbranim kapitularem je bilo predloženo vprašanje, ali bi bilo glasovati za zedinjenje vsega reda; odločitev o tem pa da si pridržuje papež sam. Od 108 glasov je bilo 77 za; p. general in p. Rafael sta si oddahnila. Takoj imenovana komisija, kmalu potrjena tudi od sv. stolice, je dobila nalogo pripraviti enoten zakonik, ki naj nadomesti različne konstitucije posameznih skupin. Še istega leta je bil zakonik sestavljen, tiskan v tajni vatikanski tiskarni in odposlan vsem provincijalom. Generalni definitorij pa je na posebnih sejah razpravljal o besedilu skupnega zakonika in izdal v latinščini in laščini pregled vsega vprašanja s potrebnimi pojasnili, ki naj bi razčistila nekatere pomisleke glede zedinjenja.

Generalni zbor v Assisiju je za generalnega prokuratorja znova potrdil p. Rafaela, ki je izvolitev sprejel. Neutrudno je nadaljeval svoje delo, končni uspeh je z osebnimi žrtvami in molitvijo priporočal Bogu in vse svoje življenje

ponudil Gospodu za uresničenje dvojnega namena, ki si ga je Leon XIII. postavil za svoj cilj: zedinjenje Cerkvá in zedinjenje Reda manjših bratov; tudi je naročil klarisam in frančiškankam misijonarkam Marijinim, da veliko molijo v ta namen. Slovesnost beatifikacije blaženega Teofila iz Corte, ki se je v tem času vršila v Rimu in katere se je udeležilo 11 kardinalov, je bila zanj kot znamenje iz neba, da bo njegovo prizadevanje kronano z uspehom: običajni življenjepis novega blaženega, ki ga je p. general poklonil papežu, je poleg imena nosil kot označbo redovne pripadnosti: »reda manjših bratov«, brez vsakega drugega dodatka. Toda tudi satan ni držal križem rok, saj se je zavedal, koliko bi njegovim načrtom škodovala organizirana sila in obnovljena gorečnost velikega reda. Začela se je ostra borba proti p. generalu in p. Rafaelu kot nositeljema ideje zedinjenja. Da bi pokazala, da jima ni za osebno čast, temveč samo za dobro vsega reda, sta 1897 oba redovna prelata podala v roke kardinala Vanutellija, prefekta kongregacije škofov in redovnikov, demisijo. Tri mesece nato je kardinalski zbor sprejel enotni redovni zakonik in papež ga je takoj potrdil. Vse ovire so bile premagane, vse žrtve poplačane, zedinjenje je bilo doseženo. Sestava papeške bule o zedinjenju »*Felicitate quadam*«, pri katere osnutku je sodeloval tudi znameniti kanonist, bivši angleški frančiškanski provincial p. David Fleming, ki je bil tedaj v Rimu kot član komisije za presojo veljavnosti anglikanskih ordinacij, je bila že v teku.

P a x
et bonum!

Mir in
vse dobro!

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanja: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. mora biti ud III. reda in se zavezati, da vanj stopi v teku dveh let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star 40 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

VLADIMIR TOMINEC:

1. Opozorilo glede izplačila stalnih mesečnih zneskov.

Kakor nam je poštna uprava sporočila, nekatere pošte ne poslujejo in nam je nekatere čekovne nakaznice Poštna hranilnica v Ljubljani na našo prošnjo vrnila. Sporočamo torej vsem onim, ki so prejeli stalne mesečne zneske, naj

se po možnosti osebno ali pa po kom drugem obrnejo s pooblastilom na našo pisarno Pax et bonum, Ljubljana, Frančiškanski prehod, kjer jim bodo izplačani vsi pripadajoči jim stalni mesečni zneski. Vsak, kdor bo prišel, se bo moral izkazati s policio in — če ne bo prišel sam osebno — s pooblastilom dotičnega upravičenca. Ko bo poštna uprava v redu poslovala, bomo pa še vse neizplačane zneske takoj nakazali vsem upravičencem.

2. Kakšen je sedaj razvoj Podpornega odseka?

To vprašanje nam je stavila neka članica, ki je prišla iz zamejstva. Bilo je sicer o tem že večkrat pisano, vendar pa ne bo odveč, da napišemo o tem še nekaj besed. Kakor je vsem znano, Podporni odsek ni imel od začetka ničesar drugega, kakor samo zaupanje ljudi, pri tem je pa združevala vse člane in članice medsebojno ljubezen, kajti že v Vodilu III. reda samem je zapoved, da se morajo člani medsebojno podpirati in na Vodilo III. reda je postavljen kot na temeljni kamen Podporni odsek. Vsi člani in članice morajo biti predvsem člani in članice III. reda in na tej medsebojni vezi in medsebojni ljubezni je zgrajen Podporni odsek III. reda, ki skrbi in bo skrbel za vsakogar, ki se bo vanj vpisal, da v starosti ne bo navezan le na dobroto svojega bližnjega. Od leta do leta je naraščalo število članstva, stekali so se članski prispevki in vedno močnejši je postajal Podporni odsek. Toda kakor za vse ustanove, tako je tudi za Podporni odsek prišel čas preizkušnje in nekateri člani in članice so zapustili in izstopili iz Podpornega odseka. Kaj jih je do tega privedlo, ne vemo, ker nismo nikoli nikomur branili izstopa. Vsakdo je moral povsem prostovoljno izjaviti, da želi imeti vplačane prispevke vrnjene in tako se je naravno zmanjšalo premoženje Podpornega odseka, zmanjšale pa tudi njegove obveznosti, kakor je razvidno iz pretekle številke Cvetja. Kakšni so bili vzroki? Zelo različni. Ene so dejale, da si bodo nakupile živež, druge so se bale za obstoj Podpornega odseka zaradi vojne, tretje so zopet posodile svoj denar svojem itd. Nam je bilo to seveda popolnoma vseeno, le to moramo povedati, da je bilo marsikateremu članu in članici že žal, da je izstopila, pa je bilo prepozno. Na novo vpisati se ni mogla več, ker je že prekoračila 40. leto starosti, nazaj sprejeti pa takih, ki so enkrat izstopili, nismo hoteli. Kajti kaj nam bi koristilo, če bi silili člane in članice, naj ostanejo v Podpornem odseku? Saj bi nam isti lahko škodovali drugje! Vsakemu je pač na prosto dano, da izbira sam, ali ostane v Podpornem odseku ali ne. In prav zaradi tega, ker je vse prostovoljno in ne prisiljeno, prav zaradi tega je Podporni odsek tako varen in močan, da kljubuje vse časovnim neprilikam, in če Bog da, se bo po sklenjenem miru razvil v močno ustanovo, ki bo lahko izpolnjevala vse naloge, katere si je stavila pod splošnimi pogoji.

Nove knjige

Svetega Janeza Krizostoma izbrani spisi. Prvi zvezek. Poslovenila dr. Franc Ksaver Lukman in † Franc Pavlanski Omerza. Ljudska tiskarna v Ljubljani 1942-XX. Str. 332. Cena: broš. 55 L, vez. 65 L.

Izbrani spisi sv. Janeza Krizostoma so prvi zvezek zbirke izbranih del cerkvenih očetov, s katerimi nas hoče seznaniti Bogoslovna knjižnica.

Uvod prvega zvezka obsega življenje sv. Janeza Krizostoma, njegova dela in pojasnila k njegovim spisom v tem zvezku. Nato sledi prevod najbolj znanega in branskega dela sv. Krizostoma O duhovništvu v šestih knjigah. Je to prelepa razprava o vzvišenosti ter o težkih dolžnostih in veliki odgovornosti duhovniške službe. Kaj lepšega o tem predmetu nam cerkveni očetje niso zapustili. Duhovniki bodo iz tega dela črpali gorečnost za izpolnjevanje svoje službe, verniki pa spoštovanje in ljubezen do duhovnikov, ki jih sovražniki Cerkve tako sramote. Temu delu sledita pismi papežu Inocenciju in 17 pisem Olimpiji. V pismih iznanega Krizostoma Olimpiji bodo našli vsi, ki so v dušnem ali telesnem trpljenju, krepke tolažbe in spodbude. Tako vidimo, da so prevedeni spisi sv. Krizostoma, čeprav pisani pred 1500 leti, sodobni in vsega priložila vredni.

In naj molijo za mrtve...

† Andrej Šef — najstarejši slovenski tretjerednik. V ljubljanskem Delavskem domu je 29. sept. umrl v visoki starosti 93 let tretjerednik Andrej Šef. V tretji red je bil sprejet pri Sv. Trojici v Slov. goricah dne 15. avg. 1865. Nosil je torej redovno obleko nad 77 let. Najbrž je to edinstven primer med slovenskimi tretjeredniki. Lansko leto na praznik sv. Elizabete je z drugimi redovnimi jubilanti obhajal železni redovni jubilej. Pokojni Andrej je bil rojen v Kapeli v Slov. goricah. Njegov oče je bil šolski upravitelj. Vzgojen pa je bil v samostanu v Admontu. Bil je vrstnik in sošolec pokojnega kardinala Jakoba Missia. Andrej se je pozneje posvetil trgovskemu stanu. V Gradcu in na Dunaju si je pridobil veliko premoženje, ki mu ga je pa prva svetovna vojna popolnoma uničila in je nazadnje živel skoraj v pomanjkanju ter je umrl v ubožstvu kot naš očak sv. Frančišek. V vseh velikih težavah je znal pokojni Andrej pokazati trdno zaupanje na Boga, ki ga je držalo vedno pokonci, da smo ga videli vedno vedrega obraza. Na smrt je bil lepo pripravljen. Pokopal ga je frančiškanski provincial p. dr. Gracijan Heric. Dobri Andrej, počivaj v miru!

† Andrej Šef

V Ljubljani so še umrli sledeči tretjeredniki, ki jih priporočamo v molitev:

Jaklič Ana, Bister Frančiška, Jaklič Ivan, Jančar Marija, Fister Helena, Markovič Uršula, Perič Marijana, Plavec Marija, Sluga Rozalija, Petkovšek Marija, Lukman Fani, Dobrotinšek Elizabeta, Strniša Frančiška, Jesenko Marjeta, Krušič Pavla, Verbaj Uršula, Kralj Marija.

Nove knjige

»Ob tih uri preberi in premisli« je naslov drobni knjižici ki je pravkar izšla. Zadeva, ki je treba o njej brati in jo premisliti, je tretji red sv. Frančiška. Knjižica obsega vse, kar je za prvo silo treba o tretjem redu vedeti. Namenjena je onim, ki mislijo vstopiti v tretji red. Posebno bo dobrodošla tistim, ki si prizadevajo, da tretjemu redu pridobivajo novih, pa ne vedo, kako začeti in kaj povedati, ali dosti povedati. Zdaj jim ne bo treba storiti drugega, kot ponuditi takemu človeku knjižico in mu naročiti, naj prebere naslov in ga uboga: Ob tih uri preberi in premisli, potem pa svoje stori. Knjižica ima na naslovni strani sliko tretjerednih zavetnikov — sv. očeta Frančiška, sv. Ludovika in sv. Elizabete. Zadnji list platnic pa je Priglasnica za tretji red, kar je zelo praktično, da ima voditelj takoj pri roki vse podatke kandidata ali kandidatkinje. Knjižica stane na drobno 1.50 L, pri večjem naročilu imajo tretjeredne skupščine izdaten popust. Naroča se pri upravi »Cvetja«.

Nove knjige

Srečko Zamjen: *Fatima*. Človeštvo vzdihuje v sponah bolečin, bede in vojska, a še bolj v sponah greha in uživanja. Rešitve hočemo! Kje jo bomo našli? — Le v molitvi in pokori. Tako je razodela Marija vaškim pastirčkom, Luciji, Francku in Jacinti, iz Fatime na Portugalskem. 13. maja 1917 se jim je prikazala prvič. In tako vsak mesec do oktobra. »Prihajam,« tako pravi Marija sama, »da opozorim vernike, naj spremene življenje in naj ne žalijo več z grehom našega Gospoda.« In še naroča: »Naj molijo vsak dan sveti rožni venec in delajo pokoro za svoje grehe.« Očiščeni po žrtvah in po vdano sprejetem trpljenju v spravo za neštivilne grehe, s katerimi ljudje žalijo božje veličastvo, za spreobrnjenje grešnikov, v zadoščenje Marijinemu srcu, v molitvi rožnega venca za pomirjenje sveta, so se ti pastirčki pripravili, da bodo vredni oznaniti v moderno poganstvo zabredlemu svetu veliko Marijino sporočilo o pokori in zatajevanju. Kar je nespametnega na tem svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil modre. In tako si je izvolil te preproste duše, da je Marija po njih poklicala človeštvo nazaj h Kristusu — po pokori in rožnem vencu. Marija je zmagala proti vsem sovražnikom h fatimskih čudežev in zmaga vedno. — Vzemimo in berimo to lepo knjigo, ki nam bo v tolažbo in uteho, ki nam bo v pouk za današnje dni. Cena vezani knjigi 18 lir, broširani 12 lir. Izdala Mladinska založba v Ljubljani.

Dr. Ciril Potočnik, *Ascetika*. Ljubljana 1942. Str. 304. Cena 56 lir.

»Ascetika« je prvo slovensko znanstveno delo o duhovnem življenju. Po uvodnih pojasnilih govori pisatelj v prvem delu o splošnih načelih duhovnega življenja: o bistvu krščanske popolnosti, o dolžnosti prizadevati si zanjo, o splošnih sredstvih za nje doseg, o ovirah krščanske popolnosti in o razločevanju duhov. Drugi del govori o stopnjah duhovnega življenja: o začetnikih, o napredujočih in o popolnih. Za vsako stopnjo daje potrebna navodila. Čeprav je »Ascetika« namenjena najprej slušateljem bogoslovne fakultete in duhovnikom, jo bodo vendar mogli s pridom uporabljati tudi verniki, ker je knjiga pri obravnavanju snovi praktična. Tretjerednikom bo knjiga veliko pripomogla, da bodo mogli izvrševati svojo največjo dolžnost: prizadevati si za krščansko popolnost v duhu sv. Frančiška. Tretjeredniki, berite to, vam prekorisno knjigo!

Darovi

Za frančiškanske misijone: 870 lir: zbirka na misijonsko nedeljo v frančiškanski cerkvi v Novem mestu; 300 lir: Dijaška Marijina kongregacija v Novem mestu; 80 lir: Neimenovana (po p. Angeliku) za krst poganškega otroka na ime Elizabeta Ogrska; 50 lir: Neimenovani (po p. Silvinu) na čast sv. Mali Tereziki; po 45 lir: Neimenovani (po p. Silvinu) na čast sv. Antonu, trije neimenovani skupaj (v zakristiji); 40 lir: Mrak Jerica; 30 lir: Papež Marija; 22 lir: dr. Basajevi otroci; po 10 lir: tri neimenovane, Marolt Amalija; 7.60 lire: Gorše Nežka; 5 lir: Neimenovana (po p. Angeliku).

Za armado sv. Križa: 50 lir: nabrala Viršek Ivana, Grosuplje; 5 lir: Bree Marija.

Za Serafinski kolegij: 20.80 lire: Papež Marija.

Za sklad Cvetja: 18 lir: Mrak Jerica; 10 lir: Turk Fani; 8 lir: Bolta Marija; po 3 lire: Kodran Karla, Sukovič Amalija-Julijana.

Vsem dobrotnikom Bog povrni z nebeškimi darovi!

Novi naročniki

Curk Marija, Mole Antonija, ven. Suore Scolastiche, Svete Marija.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom

v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6

(nasproti hotela Union)

sprejema hranilne vloge v vsaki višini
in jih najugodnejše obrestuje

Daje posojila na vknjižbo in proti poroštvu

Posojilnica je bila ustanovljena l. 1895

Anton Sfiligoj

Ljubljana

Franciškska ulica (poleg franciškske cerkve)
ima vedno na zalogi:

Devocijonalije:

Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. — Kipe v višini od 20 cm do 150 in 200 cm. — Svetinjice iz aluminija in posrebrene (alpaka-srebro). — Rožne vence domačega izdelka. — Podobice, za 100 od Lir 4.— naprej, in druge nabožne predmete za darila.

Molitvenike, slike, pisarniške potrebščine:

Šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.